

06

November 2013
Årgang 149

budskabet

FORDYBELSE | ANALYSE | INSPIRATION

Tema | Kristus i centrum

Moralisme eller Kristus-tillid?
Kristus-tro indebærer kristen etik
Uenighed og konflikt mellem kristne

INDHOLD

LEDER

- 02 NUTIDIG VÆKKELSESFORKYNDELSE
Ole Solgaard

TEMA

- 04 JESUS ER MIT ET OG ALT
Helene Hammer Pihl
- 07 MORALISME ELLER KRISTUS-TILLID?
Per Westh Jensen
- 10 FORSONINGEN ER CENTRAL
I FORKYNDELSEN
Arne Helge Teigen
- 14 KRISTUS-TRO INDEBÆRER
KRISTEN ETIK
Carsten Elmelund Petersen

HORISONT

- 18 PRAKTISK BIBELTROSKAB
- 19 TANKER VED ET KOMMUNALVALG

FOR TROEN

- 20 LAD JESUS PRÆGE DIT LIV
Beate Højlund
- 22 MALAKIAS
– GUDS SENDEBUD TIL FOLKET III
Ingolf Henoch Pedersen

EFTERTANKEN

- 26 LIVETS RADERINGER
Ellen Lodahl Pedersen

ANDRE ARTIKLER

- 27 UENIGHED OG KONFLIKT
MELLEM KRISTNE
Peder Toft
- 30 NATURLIG UDVÆLGELSE
FORKLARER IKKE LIVETS OPSTÅEN
Kristian Bánkuti Østergaard

BØGER

- 33 DEN SMUKKE GUD
- 34 OPGØR MED DEN MODERNE MYTE
- 35 RESPEKT!
- 36 NÅR GUD HELBREDER

ISSN 0901-4802

www.budskabet.dk

Budskabet udkommer seks gange om året;

Januar, marts, maj, juli, september og november.

Artiklerne i Budskabet afspejler ikke nødvendigvis

redaktionens synspunkter, men redaktionen er

ved deres optagelse ansvarlig for, at holdninger og

synspunkter må kunne rummes inden for det, som LM

står for.

Eftertryk og citering er tilladt med tydelig kildeangivelse.

Layout Amalie Puggaard Poulsen

Tryk Øko-Tryk

Pris Abonnement: 260 kr. Unge under 30 år: 160 kr.

Udgiver og ekspedition

Luthersk Mission

Industrivænget 40, 3400 Hillerød

tlf. 4820 7660

dlim@dlim.dk

www.dlim.dk

Redaktør

Ole Solgaard

Enggårdsvvej 39, Kragelund, 8723 Løsning

tlf. 2327 1253, os@dlim.dk

Redaktionsudvalg

Inge Bøgel Lassen, lærer, Aalborg

Christian Haahr Andersen, leder af Café Kilden, Herning

Per Westh Jensen, stud.theol. og ungdomskonulent, Kbh.

Lene Malmgaard, gymnasielærer, Aarhus

Lise Thygesen, IT afdelingsleder, Skovlunde

LEADER

NUTIDIG VÆKKELSESFORKYNDELSE

AF OLE SOLGAARD

Der opstår ofte et væld af associationer og reaktioner, når ordet vækkelsesforkyndelse nævnes. Nogle bliver næsten nostalgiske ved tanken om gamle tiders vækkelse: bare vi dog kunne få noget mere vækkelsesforkyndelse i dag!

Indimellem får jeg en mistanke om, at den længsel mest er et ønske om, at Ordet skal forkyndes med nogle ganske bestemte ord og vendinger. Et særligt tonefald hos prædikanten og tydelige følelsesmæssige reaktioner hos tilhørerne er også underforstået. Og frem for alt: det er de andre, der trænger til vækkelse, ikke mig!

Andre går helt i baglås ved at høre ordet vækkelsesforkyndelse. De er bange for et

psykologisk og åndeligt pres. Måske har de oplevet en forkyndelse, som virkede fordømmende og alt andet end frigørende. Af og til fornemmer jeg også holdningen: ingen skal komme og sætte spørgsmålstejn ved min tro. Jeg kommer jo i ..., og jeg er jo kristen!

Ung udfordring

Lige for tiden glæder det mig at fornemme en ny Jesus-begejstring og længsel efter en bibelbaseret forkyndelse og praksis hos en del unge kristne. Den spores i forskellige græsrodsinitiativer – både på internettet, på tomandshånd og ved diverse arrangementer – hvor der ikke lægges skjul på, hvad livets største spørgsmål – og svaret derpå(!) – er. Heri ligger der en stærk udfordring til de af os, der mere eller mindre er

blevet vanekristne.

Det er også værd at lægge mærke til, hvad en yngre familiemor udtalte til Tro & Mission (d. 30. august 2013):

"Vi har brug for et opgør med tag-det-roligt-holdningen, hvor det hele helst skal være rart og ikke for radikalt. Mange steder savner jeg en forkyndelse, der lægger op til opgør, så jeg vil opfordre forkynderne til at være mere direkte i kaldet til opgør med synd og til efterfølgelse af Jesus. Jesus må have lov at afsløre mine egoistiske lyster, så han også kan komme til med sin nåde, fornyelse og forvandling."

Disse reaktioner peger for mig at se på, at vi måske i en årrække har været for forsigtige i forkyndelsen, bange for at blive for radikale osv.

Vækkelsesforkyndelse; Målet er at skabe Jesus-afhængighed og Jesus-glæde

Jesus-afhængighed og Jesus-glæde

Vi har brug for at overveje, hvad der kendetegner en sand, sund og nutidig vækkelsesforkyndelse. Vi skal nemlig ikke bare kopiere "gamle tiders vækkelse". For så får vi let fokus på, hvilke rammer, ord, toner og stemninger, der dengang gav "succes". Og det er ligeså fejlslagent som at sætte sin lid til nye lovsangstener og mødeformer.

Hvis en forkyndelse med rette skal behæftes med ord som *nutidig* og *vækkelses...*, må den både have sit fundament i evigheden og have adresse til nutiden. Og den må frem for alt have Kristus i centrum. Dertil har vi behov for Åndens kraft.

Vækkelsesforkyndelse handler ikke bare om at sige "omvendelse" eller andre gode ord et passende antal gange. Det er heller ikke bare først 20 minutter med et hak over tuden, hvor man så får lidt udglattende Jesus-snak i sidste halvdel.

Målet er at skabe Jesus-afhængighed og Jesus-glæde. Den kristendom, der er bygget op omkring mig selv, må dø! Min fromhed, mine oplevelser, min syndserkendelse, min tjeneste osv. må kasseres og afsløres som et falsk grundlag for at kalde mig kristen. Det er forkyndelsens opgave. Dernæst skal forkyndelsen give mig et andet og bedre grundlag for frelsesvished og efterfølgelse.

Et grundlag, som ligger uden for mig selv: nåden i Jesus!

Falsk sikkerhedsnet må rives ned

Pointen er ikke, at vi alle skal gå rundt med dukkede nakker og føle os usikre på, om vi er kristne eller ej. Tværtimod. Men vi skal have det *falske* sikkerhedsnet revet væk under os, så vi kan finde hvilen, trygheden og glæden i det, Jesus har gjort for os. Det giver nemlig grundlag for en *sund* frelsesvished.

Selvfølgeheden og den falske sikkerhed sniger sig let ind i vores fællesskaber, der bryster sig af en lang historie som "vækkelsesbevægelse". Men det er absolut ikke en selvfølge, at man kan sætte lighedstejn mellem det at *komme* i menigheden og det at *være* kristen.

Netop derfor er der til stadighed behov for både "udadrettet" og "indadrettet" omvendelsesforkyndelse. Vi har alle igen og igen behov for at vende os væk fra synden og selvretfærdigheden, så vi klamrer os til Jesus alene.

Enhver (vækkelses)forkyndelse må netop være Kristus-centreret, hvis den skal være sund og skabe varige frugter. Det nytter ikke bare at "råbe højere" eller skabe dårlig samvittighed eller fokusere på alt det, jeg selv

burde være og gøre for at være en ordentlig kristen. Der må vedvarende være fokus på Jesus – både som troens fundament og som drivkraft i kristen vækst.

En nutidig og evig frelser og herre

Vi skal ikke oppiske en bestemt vækkelsestemning, som er forårsaget af psykologiske mekanismer. Samtidig må vi være åbne for, at Helligånden ved Ordets forkyndelse reelt kan skabe en så stor syndenød og anger, at det går ud over hyggen og kaffesnakken.

Vores mål er ikke, at man slår sig til ro med, at man er med i det kristne fællesskab og evt. tilpasser sig en kristen tankegang og livsstil. Målet er, at åndeligt døde får evigt liv i Kristus.

Lad os bede om – og skabe rammer for – at Gud må få lov til at vække os, så vi ikke bliver lullet i søvn i en teoretisk rettroenhed eller en selvfølgelig-er-jeg-kristen-holdning.

Vi trænger til en afsløring af vores nutidige moralisme og selvrealisering og al anden form for afgudsdyrkelse. Og vi trænger til en afsløring af Jesus som vores virkelige, nutidige og evige frelser og herre. Det gælder både os og vores omgivelser.

Gud, lad dit ord i nåde lykkes!

TEMA

Jesus er mit et og alt

AF HELENE HAMMER PIHL

Jeg vil gerne invitere dig til at gå et lille stykke sammen med mig, mens jeg fortæller dig om mit liv med Jesus. Det er en historie om synd, ja, men mest af alt er det en historie om frihed og taknemmelighed.

Jeg har kendt Jesus altid. Mine forældre lagde mit liv i hans hænder, allerede inden jeg blev født. Jeg lærte ham at kende, før jeg havde ord til at sige hverken ham eller dem tak.

Selv store ord er ikke store nok

Som mit kendskab til Jesus vokser, vokser også min kærlighed til ham. Han er uden sammenligning den bedste nyhed for mit liv, og det skylder jeg ham alt for. Han fortjener,

at jeg bøjer mig dybt i støvet. Det kan jeg gøre ved at bøje mig for hans vilje og planer. I dag har jeg ord til at sige tak, og jeg forsøger at leve, så det ophører hans navn. Det er jeg helt bevidst om, og jeg minder dagligt mig selv om, at det er det, jeg vil med mine handlinger og mine ord. At mit liv så alligevel kun vidner om halvforkølede forsøg på netop det, er desværre også en ærlig sandhed.

Men jeg går ikke i panik, for i Bibelen spejler jeg "hjerterfejlen" i hundredvis af personer, der også var på vandring med Gud. Menneskehjertet er skrøbeligt. Således også mit.

Vil det være for meget, hvis jeg siger, at Jesus er mit et og alt? Vi udtrykker det vel forskelligt! Så nu får du det altså på min måde: Jesus er mit et og alt! Han er den

skønneste, jeg kender. Han er den, hvis kærlighed aldrig svigter eller løber tør. Han bar på alt mit rod, da han gik den tunge vej til Golgata. Han talte min sag, da han bad til Gud: "Tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør" (Luk 23,34). Alt dette for at ordne min sag med Gud. Så nu er alt vel. Halleluja.

Jo mere jeg fordyber mig i Jesus, hans nåde og kærlighed, jo mere fylder han, jo mere former han mine tanker – og taknemmeligheden vokser. Derfor er mine ord i dag så store om Jesus. Jeg tror ikke, det kun skal tilskrives min personlighed. Jesus bliver skønnere og skønnere, jo mere rod jeg slæber hen til ham.

Jeg er fri

Jeg kommer rigtig ofte til kort. Hele grund-

Min vigtigste lektie; Jeg har lært, at livet ikke handler om mig. Det handler om ham. Jesus

stammen i mit liv er imod Gud og hans gode bud. Jeg har så svært ved at se, at de er til mit eget bedste. Selvom jeg ved det, er mit hjerte uforbederligt. Derfor er de gode nyheder, at jeg får lov til at få hans perfektion, når min er så mangelfuld.

Han tager mig i hånden, og vi er på samme hold. Jeg får del i hans sejr – nu, i aften og igen i morgen. Han elsker mig. Elsker mig så højt, at han ikke kan bære tanken om, at jeg skal stå alene foran Gud på den store regnskabsdag med alt mit rod. For det vil ikke gå. Da er jeg færdig.

Jesus elsker synderen – heldigvis! – men hader synden. Den går han ikke på kompromis med. Jeg har brug for at minde mig selv om den forskel jævnlige. Han hader den synd, jeg gør, men elsker mig, synderen, uendeligt højt.

Jesus er mit et og alt, fordi netop det er sandt – for mig, dig og vores næste. Jesus sætter os fri. Han sætter en fange som mig på fri fod. Han sætter mig fri fra den synd, jeg gør – mine mange fald og svigt.

Men der er malurt i bægeret. Satan vil med al magt forsøge at få mig til ikke at modtage friheden fuldt ud. Han vil gerne have mig til at vandre videre – delvist i frihed, ja, men også delvist i fortsat skyld over min allerede tilgivne synd.

Rigtig ofte vandrer jeg videre, tynget. Da må jeg minde mig selv om evangeliet: Jesus gik den tunge vej – for at jeg netop ikke skal det. Derfor kan jeg løfte blikket, rette ryggen, være glad og vide med 100 % sikkerhed, at Gud ser mig helt ren. Renere end det reneste, du har set på denne jord. Dét er frihed.

De gode nyheder for mit liv

Den vigtigste lektie, jeg har lært, og det, der har sat mit liv og mine problemer i allerstørst perspektiv, er, at livet ikke handler om mig. Det handler ikke om, hvad jeg kan opnå, hvor lykkelig jeg kan blive, hvilke ting jeg kan skrabe mig sammen. Det handler ikke om mig. Det handler om ham. Jesus. Han er centrum, ikke jeg. Han er verdens håb, ikke jeg. Han er det, denne verden har brug for.

Evangeliet er gode nyheder for min død såvel som for mit liv. Og dermed også konkrete gode nyheder ind i hverdagssituationer og problematikker, i glæder og sorger, i dage med lys og dage med mørke. Det betyder alt sammen, at jeg ikke behøver leve under denne verdens pres og målestok. Den har Jesus købt mig fri fra.

Når jeg skriver denne artikel, behøver jeg ikke tænke på, om I synes, jeg lykkes med >

FOTO: SXC.HU

Jesus bar på alt mit rod, da han gik den tunge vej til Golgata. Og han bliver skønnere og skønnere, jo mere rod jeg slæber hen til ham.

Helene Hammer Pihl, f. 1982

Bachelor i audiologopædi 2008

Leder af frivillige i Københavnerkirken og timelærer på LMH

Tidl. ungdomskonsulent i LMU

det – for artiklen handler om Jesus, og dens formål er at ophøje hans navn og gøre ham større i dit liv. Når jeg længes efter, at mennesker skal kunne lide mig, så kan jeg lægge det ræs på hylden, for det, der egentlig betyder noget, er, at Gud elsker mig og finder behag i mig og mit liv.

Jeg oplever, at Jesus lader mig vokse år for år. Jeg oplever at vokse i det verdensbillede, som er hans. Derfor forsøger jeg også aktivt at værne mig mod løgneren om, hvor vigtig jeg og mit liv er. For Jesus er den vigtige. Jeg er bare en del af hans rige og hans planer. "Bare" er måske det forkerte ord, for sikke en plan, og sikke et rige at være en del af!

Kongens rige skal genoprettes, og jeg vil være med den dag, det sker. Jeg er villig til at betale en rigtig høj pris for at stå dér ved enden: Foran Guds trone. Hvordan kommer jeg derhen? Jeg kommer i et triumftog med Kristus, min befrier. Intet mindre.

Jeg vil gerne have så mange som muligt med dertil, og den vision er jeg også villig til at lægge mit eget liv ned for. Jesu kærlighed til mig er fantastisk stor, men jeg deler hans kærlighed med milliarder af andre.

Mon lovsangskoret i Himlen kan blive for stort? Næppe.

Det handler ikke om mig

Der er mange, der synes, at Jesus er en interessant person i verdenshistorien. De er tilhængere af Jesus. Det kan man også være, selv når man endda tror på, at han er Guds søn, døde og opstod for at betale for hele verdens synd. Men ... Jesus ønsker faktisk ikke bare at gøre mig til sin tilhænger – han ønsker at gøre mig til sin efterfølger. En der følger efter, gør som ham og gør andre til hans efterfølgere. Vi kender det nok bedre med de her ord: "Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple" (Matt 28,19). Disciple. Jeg er Jesu discipel, og det er det vigtigste, der er at sige om mig.

Jeg eksisterer, for at flere må blive Jesu disciple, så endnu flere igen kan blive hans disciple. Jeg eksisterer ikke for at få det, som jeg har lyst til at have. Jeg eksisterer ikke for at opnå ting, som kun hører denne verden til. Det er derfor slet ikke vigtigt, hvordan jeg klarer mig, hvor mange penge der kan propes på min konto, hvor pæn min lejlighed er, hvor lykkeligt mit liv bliver. Der er andre

ting, der er langt vigtigere, og heri måler jeg min succes.

Evangeliets frisættende budskab, om at Jesus gør alting nyt for mig, gælder derfor også, når jeg ønsker mig noget, jeg ikke har råd til, græder over manglende lykke, mærker andre menneskers afvisning og mislykkes med de ting, jeg gør. Dét er de gode nyheder, der helbreder mig, som intet andet kan.

Jesus ønsker at give mig frihed og frelsesglæde. Det var det, han betalte så dyrt for – og det har jeg i sinde at tage imod. Jeg vil ikke gå med bøjet hoved, for det har jeg ikke grund til. Jesus sætter ganske vist fingeren på mine synder igen og igen. Han taler sandt om mit liv, men ikke for at jeg skal vandre rundt i skam.

Jeg har det som kvinden ved brønden: "Kom og se en mand, som har fortalt mig alt, hvad jeg har gjort" (Joh 4,29). Jesus fordømte hende ikke, så hun havde ingen grund til at gå videre i skam, for Jesus havde ikke kun sat fingeren på mørket; han havde skabt lys, hvor der før var mørke.

Det samme lys skinner også i mit mørke. Tak, Jesus!

TEMA

Moralisme eller Kristus-tillid?

AF PER WESTH JENSEN

Kristendommen fremstilles ofte som et projekt, der går ud på at "dressere" mennesket til at være godt. Men det er ikke andet end moralisme.

"Du kan lære en bjørn at danse, men den vil altid danse som en bjørn," siger man.

Hvis det gamle mundheld er sandt, så kan en bjørn dresseres til at opføre sig som et menneske, f.eks. ved at danse. Men i virkeligheden vil bjørnens natur altid være en bjørnenatur, uanset hvor meget træning den får.

Gud som terapeut og butler

En undersøgelse blandt amerikanske teenagere, foretaget af sociologerne Christian Smith og Melinda Lundquist Denton i

2005¹, viser, at Gud generelt opfattes som en kosmisk terapeut og guddommelig butler, der står klar i kulissen til at hjælpe. Han eksisterer, men er ikke rigtig en del af menneskets liv.²

Opfattelsen blandt rigtig mange teenagere er ifølge undersøgelsen, at vi skal være "gode mennesker," men at hver enkelt person samtidig selv må finde ud af, hvad der er rigtigt og forkert for ham eller hende.³ Jeg har ikke kendskab til en lignende undersøgelse blandt teenagere i Danmark, men det er sandsynligt, at tendensen er den samme herhjemme.

Vi har som mennesker tilbøjelighed til at sætte os selv i centrum og placere Gud i kanten af livet som den kosmiske terapeut og guddommelige butler, der står klar til at hjælpe os, når vi får problemer.

Samtidig bliver Gud fjern i vores bevidsthed. Han dukker op til gudstjenesten om søndagen, eller når vi mødes til bibelstudie, men ellers har Gud ikke relevans i vores almindelige hverdag.

Dressur-kristendom

Når Kristus ikke længere er i centrum, dukker falske udgaver af kristendommen i stedet frem og dominerer vores liv og tanker. En af disse er "*dressur-kristendommen*" eller *den moralistiske kristendom*, som denne artikel vil fokusere på.⁴

På trods af meget bibelundervisning kan vi ende med den opfattelse, at det at være kristen handler om at være god mod sin næste, at læse i Bibelen og give penge til dem, der har brug for det. Umiddelbart gode ting, men løsrevet fra det centrale

Vigtigt; Kristendommens kerne er ikke gode råd

evangelium om Kristus er det ikke andet end moralisme.

Kun få i vores kristelige miljøer vil have indvendinger imod, at mennesker frelses af nåde, og at det er umuligt at gøre sig fortjent til frelsen. Alligevel erfarer mange, at nåden ikke er nok: Kristentroen opleves som en spændetrøje af handlinger og holdninger, som det er nødvendigt at leve op til for at kunne være en del af menigheden.

Fastlåste kulturelle former

Det kristne fællesskab kan se ud som et sted, hvor man bør opføre sig på en bestemt måde. Dette kan selvfølgelig skyldes, at der opstår en bestemt måde at gøre tingene på i vores forsamlinger. Hvis man falder uden for denne måde at være på, kan man opleve sig forkert og som en, der ikke passer ind.

Det er meget naturligt, at mange har det bedst blandt ligemænd, der har nogenlunde samme verdensanskuelse og livsmønstre. Men det er et problem, hvis en bestemt menneskelig kultur bliver en bærende del af den kristne tro.

Så kan den måde, vi opfører os på, de ting, vi prioriterer, og den måde, vi opbygger vores fællesskab på, blive set som den eneste

rigtige måde at være kristen på. Med tiden kan det opfattes, som om det er afgørende at være en del af kulturen for at være en del af den lokale menighed og måske endda også for at kunne være kristen.

Med vores ord og liv kan vi komme til at forkynde et moralistisk "evangelium" for folk. Det kan ske ved at være fastlåst i kulturelle former og udtryksmåder. Men det kan også ske, ved at man efterlades med indtrykket af, at det centrale budskab i kristendommen er *gode råd* til, hvordan man med Guds hjælp kan forbedre familielivet, få styr på økonomien, eller hvordan ens selvfølelse kan styrkes.

Det er tættere på moralistisk kristendom, end vi ønsker at forestille os. Det er sandt, at evangeliet forandrer mennesker på alle områder af deres liv. Derfor er det heller ikke forkert at tale om gode råd. Men kristendommens kerne, det, som gør kristendom til kristendom, ligger ikke her. Kristendommens kerne er Kristus og de gode nyheder om ham. Kristendommens kerne er ikke gode råd.

Er evangeliet kun indgangsdøren?

Moralistisk kristendom virker attraktiv, fordi den med rette lægger vægt på, at når et menneske bliver kristent, vil det også med-

føre en forandring i menneskets karakter.

Mange kristne bekender Kristus med deres læber, men fornægter ham med den måde, de lever på. Det forsøger det moralistiske evangelium at rette op på ved at bruge loven til at lære mennesker, hvordan de skal opføre sig som kristne. Men på den måde bliver evangeliet i praksis kun en indgangsdør til den kristne familie.

Det er en moralistisk opfattelse, at evangeliet gør os retfærdige, mens *loven* skal gøre os til gode kristne, der ligner Jesus. Vi ser hen til Jesus som en lærer eller rollemodel, men undgår ham som frelser. Når vi sætter lid til vores egen succes som kristne i stedet for til Jesus som frelser, er vi ironisk nok i færd med et forsøg på at frelse os selv ved at følge Jesus.

Samtidig er det tiltrækkende ved den moralistiske kristendom, at vi føler os i kontrol. Når vi kun kæmper imod ydre syndige handlinger, kan der opstå forholdsvis overkommelige lister over synder, som man særligt skal være opmærksom på. Resultatet er ofte, at man får en fornemmelse af at være i nogenlunde kontrol. Vi kan vælge, hvilke synder vi ønsker at bekæmpe, og så gå i krig mod dem. På den måde bliver Jesus ikke vores frelser i alle forhold.

Per Westh Jensen, f. 1985
Stud.theol.
Ungdomskonsulent i LMBU

Syndens rod

For at forhindre moralismen i at vinde indpas, må man først og fremmest forstå menneskets natur. Synden stikker dybere end de handlinger, vi går rundt og gør. Mennesket *gør* syndige handlinger, fordi det *er* en synder. Derfor er kristendommen ikke et dressurprojekt, hvor det gælder om at opdrage sig selv og andre til at opføre sig på en særlig måde. Dyretæmmere kan lære en vild bjørn at danse, men bjørnen bliver ved med at være et vildt dyr.

Inderst inde i mennesker er der en trang til at forkaste Gud – dét er syndens rod. Det, der gør et menneske urent, er det, der udgår fra menneskets indre. For at dæmme op for en moralistisk kristendom, er man nødt til at kende sin egen syndige natur.

Det må forkyndes, at vi ikke er gode nok på bunden, men behøver at blive født på

ny, som Bibelen udtrykker det, for at blive Guds børn. Dressur kan ikke gøre os til Guds børn. Vi må *fødes* som Guds børn.

Over for Gud er vi derfor ikke "store" eller "små" syndere. Vi kan derimod karakteriseres som villige eller uvillige til at bekende vores synd og vores behov for en frelser. Bekendelsen er et stærkt våben imod moralistisk kristendom.

De gode nyheder forvandler

Det er sandt, at NT indeholder mange formaninger til de kristne. Men det er ikke moralistiske formaninger. De begrundes altid i, hvad Gud har gjort. Paulus skriver f.eks: "Synden skal ikke være herre over jer, for I er ikke under loven, men under nåden" (Rom 6,14). Hvis vi fokuserer på, hvad *vi* skal gøre uden at have det grundlæggende udgangspunkt på plads – hvad Kristus har

gjort – vil det tage modet fra os.

Mange gange bliver vi opfordret til at være bedre kristne på en måde, som er løstrevet fra evangeliet. I forenklet form kan det lyde nogenlunde således: "Du er ikke barmhjertig, men du bør være barmhjertig. Bliv derfor barmhjertig." Her er der ikke plads til evangeliets proklamation om, at vi i kraft af Kristus *er* barmhjertige, og at vi *derfor* skal være barmhjertige.

Ligesom en bjørn ikke kan danse sig til at være menneske, kan et menneske ikke "opføre sig" ind i Himlen ved hjælp af gode råd. Vi har først og fremmest behov for at høre de gode nyheder: Enhver, som tror på Jesus, skal ikke fortabes, men have evigt liv. Dét er de gode nyheder, der kan forvandle et menneske, og som er baggrunden for de formaninger, som også hører kristenlivet til.

- 1 Christian Smith og Melinda Lundquist Denton: *Soul Searching: The Religious and Spiritual Lives of American Teenagers*, Oxford University Press, New York 2009
- 2 Omtalt i undersøgelsen som henholdsvis terapeutisk og deistisk gudsopfattelse.

- 3 Jeg har ikke selv læst undersøgelsen, men blev gjort opmærksom på den ved R. Albert Mohler, Jr.'s undervisning på The Gospel Coalition National Conference i 2011. Undervisningen kan ses og høres via

- 4 Artiklen er skrevet med inspiration fra Trevin Wax: *Counterfeit Gospels*, Moody Publishers, Chicago 2011

TEMA

Forsoningen er central i forkyndelsen

AF ARNE HELGE TEIGEN. OVERSAT AF JØRGEN BONDE

Et af de spørgsmål, som diskuteres for tiden, er, hvilken plads budskabet om Jesu forsoning skal have i forkyndelsen. Fra en side kritiseres forkyndelsen for at være for frelsecentreret: Forkyndelsen må omfatte Guds ord i hele dets tematiske bredde. Andre hævder derimod, at der lægges for lidt vægt på forsoningen.

Diskussionerne viser, at der er brug for hjælp til at forstå, hvilken vægt budskabet om forsoningen skal have i den kristne forkyndelse. Denne artikel er ment som et bidrag dertil.

Forkyndelsen er nådemiddel, når ... Lad os begynde med at pege på det, som

må siges at være det grundlæggende, før noget overhovedet kan kaldes for bibelsk forkyndelse.

Ifølge luthersk teologi er forkyndelsen et af nådemidlerne. Skal vi tage stilling til forsoningens plads i forkyndelsen, bør vi derfor først spørge, hvad der skal til, for at den konkrete forkyndelse kan kaldes et nådemiddel.

Svaret er klart: Det er netop budskabet om Jesu stedfortrædende soningsdød, der konstituerer forkyndelsen som nådemiddel. Det betyder, at forkyndelse, som ikke giver plads til forsoningens budskab, ikke kan regnes for et nådemiddel.

Begrundelsen for dette findes særligt hos Paulus, der skriver, at ordet om korset er en Guds kraft til frelse (1 Kor 1,12-24; 2,2-5). Forkyndelsens frelseskraft gøres dermed

betinget af, at et bestemt budskab lyder, nemlig korsets budskab.

Korsets budskab er et nådemiddel, fordi det giver frelse, skaber tro og nyt liv. Derfor må korsets budskab være med i al forkyndelse, og det må sætte sit præg på alle de forskellige temaer, der tages op i forkyndelsen.

Det vil mange sikkert erklære sig enige i. Situationen er alligevel, at dele af den moderne forkyndelse præges af en teologi, der stiller sig kritisk til selve læren om en stedfortrædende soning: Hvorfor skulle Gud kræve et offer for at tilgive synd? spørger professor Jan-Olav Henriksen fra Menighetsfakultetet i Norge.

Han hævder, at Jesus led som *martyr* for den sag, han kæmpede for, ikke som *stedfortræder*. Den danske teolog Lars Sand-

Vigtig rækkefølge; For at forsoningen overhovedet skal fattes, må lovens budskab komme først og give de rette forudsætninger for at forstå Jesu soningsdød

beck har udviklet sit eget alternativ til bibelens forsoningslære. Han hævder, at forsoningen består i, at Gud *identificerer* sig med mennesker, som har opgivet troen på Gud. Sådanne synspunkter udsletter forkyndelsens nådemiddelkarakter. De giver ikke grundlag for at tale om frelse i betydningen *syndsforladelse*, for Jesu skyld.

Nej tak til udvidet frelsesbegreb!

Andre retninger er problematiske af andre grunde. Jeg tænker her særligt på teologiske retninger, som opererer med det, vi kalder et *udvidet frelsesbegreb*. Et eksempel på dette er Christopher J. H. Wright. Han fastholder, at Jesus frelser fra Guds dom over synden. Samtidig lærer han, at Jesu død og opstandelse medfører frelse fra økonomisk, social og økologisk nød.

En sociopolitisk problematik bliver dermed en del af frelseslæren, og den vægtlægges til tider så stærkt, at det fortrænger budskabet om frelsen fra Guds dom. Læren om Jesu stedfortrædende død sættes med andre ord i skyggen af sociopolitiske temaer, som man mener, at kirken bør engagere sig i. Dermed *afsvækkes* forkyndelsens karakter af at være nådemiddel.

I mødet med sidstnævnte tendens er det ikke nok at sige, at læren om Jesu død for vo-

res synder må *vægtlægges* stærkere. Det må præciseres, at frelsen *ikke* handler om politik, men om syndsforladelse for Jesu skyld.

Samtidig må det forkyndes, at evangeliet får *konsekvenser* for vores liv i denne verden. Det driver os til at tjene vores næste – ikke bare i menigheden, men også i samfundet. Den teologi, der bygger på et udvidet frelsesbegreb, giver os en vigtig påmindelse om, at kristne virkelig har samfundsansvar.

Samtidig mener jeg, at undervisningen om, hvad kristne menneskers ansvar som samfundsborgere konkret består i, må forankres i læren om opretholdelsen og De ti bud. Gør vi ikke det, kan man let komme til at sammenblende kristendom og politik, frelse og opretholdelse.

En pointering af dette forhold er nødvendig, både for at forsoningen kan forkyndes med sit rette indhold, og for at der kan tales ret om, hvordan kristne mennesker skal leve i verden. Jeg vil uddybe min begrundelse for dette i det følgende.

Lov og evangelium

I mellemkrigstiden havde Karl Barth sit berømte opgør med den lutherske lære om lov og evangelium. Noget forenklet kan man sige, at Barth ville bytte om på række-

følgen af lov og evangelium. Han ville tale om evangelium og lov, i stedet for lov og evangelium. Læser man Barth, forstår man, at denne gennemgribende forandring var af stor betydning.

Barths pointe var, at principper for etik og politik skulle *udledes* af evangeliet. Dermed inspirerede Barth til en type teologisk refleksion, som er kendetegnet ved, at man søger at udvikle sociale og etiske strategier for kirken ud fra moderne tolkninger af evangeliet. Et alvorligt problem er imidlertid, at der i mange tilfælde udvikles en evangelieforståelse, som kommer i konflikt med bibelens bud og formaninger.

Det kan føre til en argumentation, som præges af, at man sætter Jesu etik eller kærlighetsbuddet op imod Guds bud og lov. Det i Guds ord, som sætter grænsen for menneskelig selvudfoldelse, anses som forældet eller tidsbetinget. Man vil uddestillere Jesu lære om accept og kærlighed, og kan i værste fald ende med at forkynde syndernes tilladelse, i stedet for syndernes forladelse.

Den saglige rækkefølge mellem lov og evangelium er altså ikke ligegyldig. For at forsoningen overhovedet skal fattes, må lovens budskab komme først og give de rette forudsætninger for at forstå Jesu sonings- ➤

FOTO: OLE MUNICH

Dåben og nadveren er sakramenter, som meddeler os syndsforladelse på grund af Jesu soningsdød, og de kan ikke forstås rigtigt uden i sammenhæng med læren om forsoning og nåde

død. For uden loven forstår vi ikke, at Jesu død var en opfyldelse af Guds dom over vore synder.

Jeg tror, at vi her rører ved det, som er den største mangel ved forkyndelsen i vores tid. Jeg har i den senere tid hørt forkyndelse, hvor Jesu navn knapt nok nævnes. Der tales meget om Guds gæstfrihed og accept, men det siges ikke, at Jesus er den eneste dør til Himmelen, eller at Gud kun er os nådige på grund af ham.

Den, der ønsker at forkynde hele bredden af Guds ord, må sørge for at få det helt grundlæggende på plads. Han må *forkynde Guds lov sammen med evangeliet*. Lovens budskab skal altså ikke bare forkyndes intellektuelt, for at sikre, at evangeliet forstås ret. Det skal forkyndes som *personlig tiltale*, så mennesker indser deres sande stilling og

tager imod den nåde, Gud giver – alene på grund af Jesus.

Forkyndelse af hele Guds vilje

På denne baggrund skal vi nu sige lidt om, hvad der skal til, for at forkyndelsen kan virke som et nådemiddel, når den tager forskellige temaer op til behandling. Jeg vælger at belyse dette ved at tage udgangspunkt i enkelte bibeltekster, som behandler forskellige temaer.

Hensigten er kort at vise, hvordan de forskellige temaer knyttes til læren om forsoning og frelse i disse bibeltekster. Med dette ønsker jeg at vise, at der findes en bibelsk form for kristuscentrering, som må og skal komme til udtryk i al forkyndelse. For "om nogen taler, skal han tale som Guds ord" (1 Pet 4,11, norsk overs.).

Lad mig begynde med en tekst, som taler om nyskabelse, genfødsel og tjeneste for Jesus Kristus, nemlig Andet Korintherbrev 5,14–21. Her læser vi, at troen på forsoningens budskab gør vores forhold til Gud helt nyt. Det nye forhold, vi har til Gud, ved troen på Jesu forsoning, får en række følger:

Vi bliver "en ny skabning" (v. 17), vi sættes i stand til at gøre «forligelsens tjeneste», og "ordet om forligelsen" lægges ind i os (v. 18f). Teksten viser, at der er et årsags – virkningsforhold mellem Jesu forsoning og alt det, som sker med et menneske, der kommer til tro.

Alt det nye udvirkes i os ved evangeliets budskab om Jesus Kristus. En tilsvarende struktur finder vi også i Romerbrevet 8,1–4. Her hedder det, at lovens krav om retfærdighed skal opfyldes i os – som følge af, at vi

er "i Kristus Jesus", er fri fra al "fordømmelse", og derfor lever "i lydighed mod Ånden".

Et tilsvarende forhold ser vi i Første Korintherbrev 1,4–7, hvor der tales om nådegaverne. Paulus skriver, at menigheden i Korinth var rig på alt, *på grund af* nåden i Jesus Kristus. Og fordi Kristi vidnesbyrd var grundfæstet i dem, manglede de ingen nådegaver. Nådegaverne udvirkes med andre ord af nåden i Jesus Kristus. Man taler derfor ikke sandt om nådegaverne, hvis man ikke forklarer dem i deres forhold til Kristus og frelsen.

Det samme mønster ser vi også, når Bibelen taler om dåb og nadver, tro og genfødsel. Dåben og nadveren er sakramenter, som meddeler os syndsforladelse på grund af Jesu soningsdød, og de kan ikke forstås rigtigt uden i sammenhæng med læren om forsoning og nåde (Matt 26,28. ApG 2,38).

En række andre bibelord og temaer kunne også nævnes. Fælles for disse er, at de mange temaer, de taler om, forbindes med læren om Jesu Kristi forsoning. Læren om forsoningen giver således lys over forståelsen af disse temaer.

Man kan forsikre sig om det ved at lede efter de sammenhænge i Bibelen, jeg her kun har skitseret. Forøger man at se dette mønster, høster man visdom og velsignelse.

Man lærer at forstå, hvordan Bibelen hænger sammen, og får lidt efter lidt indsigt i, hvordan hele Guds vilje skal forkyndes.

Kristuscentreret mønster

Det, jeg nu har påpeget, bekræfter et anliggende, som er meget vigtigt for luthersk teologi, nemlig det såkaldte *materialprincip*: at læren om Jesu soningsdød for vore synder, sammen med læren om retfærdiggørelse ved tro, er den artikel, kirken står og falder med.

Reformatorerne anvendte læren om forsoning og retfærdiggørelse i deres arbejde med at udvikle en bibelsk teologi og forkyndelse. Princippet blev anvendt både som teologisk ekskluderingsprincip, og som teologisk ordningsprincip.

Det virkede teologisk *ekskluderende*, når al (katolsk) lære, som kom i konflikt med læren om, at Jesus alene har gjort alt det, som Gud kræver for at frelse mennesker, blev afvist.

Som *ordningsprincip* viste det sig ved, at forskellige teologiske temaer blev udformet i lyset af forsoning og retfærdiggørelse. Man kunne ikke lære om noget, så det kom i konflikt med læren om, at mennesket frelses ved troen alene og nåden alene.

Dermed fulgte reformatorerne det Kristus-

centrerede mønster, som findes i Bibelen selv. Jesus Kristus og hans frelsesværk kom i centrum for deres teologi og forkyndelse.

Tidens udfordring

Det er ikke for intet, at reformatorerne hævdede, at læren om forsoning og retfærdiggørelse er den artikel, som kirken står og falder med. De forstod bedre end nogen, at kirken netop ville falde og gå under, hvis forsoningens budskab ikke blev forkyndt.

De så, at kirken i deres samtid virkelig var nær ved at gå under. De forstod, hvad der var årsagen til det: at forsoningens budskab blev fortiet, omfortolket eller tilsidesat. Derfor blev det så magtpåliggende for dem at genrejse forkyndelsen af forsoningens budskab.

Kirkerne i de skandinaviske lande står nu i fare for at falde og gå under. Forsoningens budskab er forstummet mange steder. I mange forsamlinger er dette livgivende budskab tilsidesat, til fordel for anden såkaldt aktuel tematik.

Andre steder lyder det faktisk endnu. Det må vi glæde os over, trods det, vi ellers ser. Vi, som er kommet til tro ved dette budskab, har endnu friheden og muligheden for at forkynde det for fortabte mennesker, som Jesus elsker. Lad os opmuntre hinanden til det og stå sammen om netop denne tjeneste.

Arne Helge Teigen, f. 1957

Dr.theol.

Førsteamanuensis på Fjellhaug International University College, Oslo

TEMA

Kristus-tro indebærer kristen etik

AF CARSTEN ELMELUND PETERSEN

Findes der en kristen etik? Når det at være kristen handler om at tro på Kristus, kan man så opstille bestemte retningslinjer for et kristent liv i dag?

Når kristne tænker sammen over, hvad den kristne tro indebærer, kalder vi det *tros lære/dogmatik*. Når kristne tænker sammen over, hvordan kristne mennesker bør leve, så kalder vi det *kristen etik*.

Den kristne etik må tage udgangspunkt i Guds skaberordninger, og hvordan Guds vilje er åbenbart gennem profeter og apostle og ikke mindst gennem hans søn Jesus Kristus, inden den konkrete livsførelse drøftes.

Udviklingen væk fra kristen etik

I dansk kirkeliv rummes store spændinger,

når det gælder kristen etik. Flere mener ikke, at der findes en kristen etik. Efter at professor K. E. Løgstrup i 1956 udgav bogen *Den etiske fordring*, har mange fulgt hans påstand om, at der ikke gives nogen kristen etik.

Han mente, at der gives en almenmenneskelig fordring om at hjælpe, når medmenneskets liv er kommet i krise og nød. Men han insisterer på, at kristentroen ikke gør nogen forskel i etikken. Enhver form for kristen etik er udtryk for bedrevidende kristnes vurdering af andres liv, mener Løgstrup.

Ikke alle tager dette skridt fuldt ud. Nogle siger, at kristen etik handler alene om at vise næstekærlighed. Men hvad det *konkret* betyder at leve næstekærligt kan der ikke sættes bud, regler og kriterier for. Det afgøres i situationen, mener man.

Denne tolkning afviser f.eks. De ti bud

som en grundlæggende del af den kristne etik. Det medfører, at man tolker mange forskellige samlivsformer som udtryk for en kærlighed, som kan anerkendes som kristen. Dermed er der f.eks. ingen indvendinger imod kirkelig vielse og velsignelse af par af samme køn.

Ingen siger, at mennesker, der lever i kristentroen, overhovedet ikke er forpligtet af *nogen* etik, men alt for mange afviser, at der findes en *bibelsk etik*, som må være basis, når man skal aktualisere en kristen etik i nutidig sammenhæng.

Grundlæggende bibelske principper

Luther understregede, at man skal læse Bibelen med Kristus for øje, så man ser, hvad der i Bibelen handler om ham. Det er et godt luthersk princip, at Kristus skal være

Carsten Elmelund Petersen; Alt for mange afviser, at der findes en *bibelsk etik*, som må være basis, når man skal aktualisere en kristen etik i nutidig sammenhæng

i centrum. De lutherske principper hedder: Kristus alene, troen alene og nåden alene. Det er godt sagt, men principperne kan misbruges, hvis de løsriver fra det rammeprincip, der også hørte med: Skriften alene.

I disse år ser vi mange, der bruger de første principper løsrevet fra skriftprincippet, og så kan det ende som beskrevet ovenfor, at man ikke har en bibelsk etik som basis for en nutidig kristen etik.

Jeg vil mene, at vi i de bibelske skrifter finder en grundstruktur i bibelsk etik i De ti bud (2 Mos 20,1-17), den gyldne regel (Matt 7,12) og det dobbelte kærlighedsbud (Matt 22,36-40).

Nogle siger, at kærlighedsbuddet har *erstattet* De ti bud, men det holder ikke. De ti bud *sammenfattes* netop i kærlighedsbuddet (Rom 13,8-10), og de *indholdsbestemmer* kærlighedsbuddet.

De konkrete bud står stadig ved magt, og Paulus konkretiserer dem ofte. Det syvende bud anvender han konstruktivt og fremadrettet: "Den, der stjæler, skal ikke mere stjæle, men bruge sine hænder til at gøre godt for andre mennesker" (Ef 4,28).

Den store forskel står mellem det absolut onde og det absolut gode. Mellem disse yderpunkter findes en gråzone. Det kan sættes op i et skema:

Det gode, kærligheden <i>Absolutte svar</i>	PÅBUD
Det nyttige <i>Relative svar</i>	ADIAFORA-SPØRGSMÅL <i>Gråzone</i>
Det skadelige <i>Relative svar</i>	
Det onde, synden <i>Absolutte svar</i>	FORBUD

Påbud og forbud

Det *gode* er formuleret i *påbud*: "Du skal ..."

Det er svært for os mennesker at dømme om undladelsesynder her. Men lad os tage et eksempel: "Den, som ikke sørger for sine egne, og særlig for sin egen husstand, har fornægtet troen og er værre end en vantro" (1 Tim 5,8).

I samtiden tænkte Paulus på ældre, som manglede forsørgelse fra deres børn. Hos os er samfundet bygget anderledes op, og i

dag tænker vi snarere på det omsorgssvigt, som får nogle børn fra kristne hjem til at frasige sig Gud og kristentroen, når de bliver voksne. Noget var blevet forsømt, fordi én eller begge forældre lagde sin primære opmærksomhed uden for hjemmet.

Synd er det, som er afvist med *forbud*: "Du må ikke ...".

Nogle forenkler sagen ved at henvise til Jesu ord om Helligåndens gerning: "Og når han kommer, skal han overbevise verden" >

Tro og lydighed; Vi bliver frelst alene ved tro på Jesus, men vi kan ikke være ligeglade med Guds bud som vejvisere, hvis vi vil holde os på vejen mod målet

om synd og om retfærdighed og om dom. Om synd: at de ikke tror på mig” (Joh 16,8f). Der er altså kun én synd i denne verden: at man ikke tror på Jesus. Efter denne definition er synden egentlig kun vantrø, at afvise Jesus.

De forhold i livet, som Gud ikke har givet påbud eller forbud imod, kaldes *mellemtingene* eller *adiafora-spørgsmål*. Her må kristnes dømmekraft træde ind, og der må altid vurderes ud fra kærlighedens hensyn.

Omvendelsens dobbelthed

Bibelen, også NT, taler om synd som *overtrædelse* af Guds lov. Den samme Johannes, som siger, at synd er, at de ikke tror på Jesus, han siger nemlig også følgende: ”Enhver, som gør synden, begår også lovbrud, for synd er lovbrud” (1 Joh 3,4).

Synd er altså både vantrø og lovbrud. Synd over for evangeliet er ikke at tro på Jesus, men at vende ryggen til ham. Synd over for loven er at leve i overtrædelse af Guds bud. Begge dele er synd imod Gud. Både loven og evangeliet er Guds.

Vantrø og lovbrud er objektive synder, som generelt gælder for alle. Vantrø fører til fortabelse. Lovbrud må ind under Guds tilgivelse, som åbner vejen til frelse og evigt liv.

Nogle mennesker lever et liv i kriminalitet med vold, tyveri og utroskab. Alle ser det uholdbare i det, og vi kan tage De ti bud frem og krydse af som en tjekliste med flueben. Der er brug for omvendelse, og tilgivelsen er vejen ind i et liv med Gud, og et forandret liv for den pågældende og et liv i støtte fra omgivelserne for at undgå tilbagefald.

Tro og lydighed

Satan vil kæmpe for ethvert menneskes frafald. Han møder os med fristelser og direkte modstand. De, som holder ud og bevares for evigheden, har sejret ved Lammets blod. Undervejs søger Satan at kæmpe imod Guds børn, der holder fast ved ”Guds bud og Jesu vidnesbyrd” (Åb 12,17).

Her er der en dobbelthed. I livets fristelser og troens prøvelser skal kristne være opmærksomme på, at der behøves ”udholdenhed af de hellige, dem som holder fast ved Guds bud og troen på Jesus” (Åb 14,12). For at et menneske kan blive bevaret frem til saligheden, må begge dele fastholdes: troen på Jesus og lydigheden mod Guds bud.

Vi bliver frelst alene ved tro på Jesus, men vi kan ikke være ligeglade med Guds bud som vejvisere, hvis vi vil holde os på vejen

mod målet. Både Guds bud og troen på Jesus hører med. Undlader man det ene, så er det som en fasan med kun én vinge; den bliver et let offer, når ræven kommer. Der skal bruges to vinger, hvis en fasan skal kunne flyve og flygte fra ræven.

Når Jesus mødte mennesker, konfronterede han dem med det ømme punkt i deres liv. Han mødte dem med tilgivelse, oprejsning og opfordring til et nyt og anderledes liv i opgør med synden. Så sagde Jesus: ”Heller ikke jeg fordømmer dig. Gå, og synd fra nu af ikke mere” (Joh 8,11f).

Synd mod Guds ledelse

Ud over det nævnte kan der også være andre ting i livet, som er synd, selv om andre ikke kan dømme om det. Det kan være, at Gud leder et menneske i en bestemt retning, men at personen ikke hører, hvad Gud taler individuelt. Den pågældende vil ikke høre eller forstå det, sætter ikke sin vilje og evne ind på at følge Gud gode vilje med sit liv. På grund af uklarhed eller krisetilstand er der ingen åbenhed for Guds ledelse.

Det er ikke direkte vantrø eller lovovertrædelse som tidligere nævnt. Den pågældende vil godt leve i tro på Jesus og leve et kristent liv. Men på det personlige plan følger han eller hun ikke Guds vej med sit liv.

Carsten Elmelund Petersen, f. 1956
Cand.theol. Ph.D.
Lektor på Dansk Bibel-Institut

Et eksempel fra Bibelen er Jonas, der ikke ville rejse til Nineve, da Gud kaldte ham til det. Det kom til at volde ham bitter smerte. Gud måtte tugte ham. Guds gode vej gjorde ondt på ham, fordi han ydede modstand. Men han *måtte* af sted. Andre ville ikke, og det førte dem ud på en vej, der ledte ud i frafald.

Synd imod Guds individuelle ledelse kan skade personens eget liv og desuden medføre skade i andres liv, når de ufrivilligt bliver offer for den førstes ulydighed.

På et tidspunkt kaldte Jesus disciple til tjeneste, men hos én var der modstand: ”En anden af hans disciple sagde: ’Herre, giv mig lov til først at gå hen og begrave min far.’ Men Jesus sagde til ham: ’Følg mig, og lad de døde begrave deres døde’” (Matt 8,21f).

I Israels historie var dette dødelig alvor. Under ørkenvandingen måtte Gud lade en generation dø, før den næste generation kunne vandre ind i det forjættede land. I dag må vi forstå de ord som billedtale om de mennesker, der er uselvstændige, og som aldrig er blevet voksne i forhold til, hvad de fik med sig som børn hjemme hos troende forældre. Det er mennesker, der slæber fortiden med sig som en stor kuffert, der giver tryghed fra angsten ved selv

at skulle tage ansvar for at følge Jesus. Fortiden hindrer dem i at følge Guds vej ud i frimodig tjeneste.

Jesu ord til den rige unge mand om at sælge alt, hvad han ejede og give det til de fattige, og at han derefter skulle følge Jesus (Matt 19,21), var individuel ledelse. Men modstanden var så stor hos den unge mand, at han fravalgte Jesus. Mange kristne bliver bevaret, men undervejs har de ikke fulgt Guds ledelse, til skade for dem selv og andre mennesker.

Etik med målet for øje

Frelsen gives ved tro på Jesus Kristus. Samtidig taler Bibelen flere steder om dom efter gerninger (2 Kor 5,10. Matt 25,31-46. 1 Pet 1,17). Gerningerne er troens gerninger (2 Thess 1,11), der vidner om, at troen har været levende i den pågældende.

I Johannes’ Åbenbaring 20,11-15 beskrives dommen. Der tales om *livets bog*, og det at være indskrevet i livets bog giver indgang til Guds evige rige. ”Hvis nogen ikke findes indskrevet i livets bog, bliver han styrtet i ildsøen” (Åb 20,15).

Men i samme tekst nævnes også andre bøger. Vi får at vide, at ”de døde blev dømt efter deres gerninger ifølge det, der stod skrevet i bøgerne” (Åb 20,12). Hver tanke

der er tænkt, hver følelse der er følt, hvert ord der er talt, hver bøn der er bedt, og hver gerning der er gjort, er noteret hos Gud.

Hvis det var formuleret i nutidigt sprog, kunne man sige, at Gud har en videofilm på hvert eneste menneske. Den dækker hver detalje hele livet fra dag ét. Det giver Gud grundlag for at tildele de troende *løn* i himlen, eller at afstå fra det. De, som har udstået prøvelser og modstand, skal få særlig stor løn i himlen (Matt 5,12).

Paulus sonderer mellem *grundvolden* for frelsen og *lønnen*. Nogle skal få frelsen på grundlag af Jesus Kristus, men lønnen skal de gå glip af, for arbejdet holder ikke mål i ildprøven (1 Kor 3,10-15).

Sammenfattende vil jeg sige, at den personlige relation til Jesus Kristus bør præge alt i et kristent menneskes liv. Så det at have Kristus i centrum for tro, liv og forkyndelse inkluderer også den kristne etik.

HORISONT

Spalten, hvor redaktionens medlemmer vil forsøge at sætte aktuelle og principielle forhold ind i en større sammenhæng.

Spalten vil også indeholde passager fra den kirkelige debat og klip fra forskellige blade og aviser.

Praktisk bibeltroskab

En nærliggende tanke meldte sig, da jeg skulle skrive en aktuel kommentar: Jeg må skrive noget om ritualer for vielse af homoseksuelle.

Men inden den tanke havde nået at fæstne sig meget, meldte en anden tanke sig. Den kom af, at jeg var i gang med en bog, der hedder *Den vmodståelige revolution*. Den er skrevet af en ung amerikaner, vokset op i et typisk amerikansk, bevidst kristent hjem, enebarn, velbemidlet, velbegavet. Bogen handler om denne unge amerikaners længsel efter at leve, som Jesus sagde, at vi skulle. En længsel efter at udleve Jesu ord og eksempel – altså leve blandt fattige og udstødte. Være kirke på den måde, Jesus lagde op til det.

Bogen er irriterende udfordrende. Jeg blev ubehagelig berørt af den. Den lod mig ikke i fred.

Ok, to ret forskellige oplæg ... men på bundlinjen handler det om det samme.

Er vi mon bibeltro?

Begge dele handler om det noget forslidte ord *bibeltroskab*. Forslidt, fordi det let bliver et ret farisæisk ord, som vi hæfter på os selv: "Vi er de bibeltro". Er vi mon det? Vi skulle nok hellere tale om det, som noget vi *ønsker* at være. Bibeltroskab er et mål for os, snarere end en rammende betegnelse.

De to sager udtrykker to væsentlige sider ved bibeltroskab.

Sagen om homoseksuelle handler på en enkel og ligefrem måde om, at folkekirken har forladt umisforståelige bibelord. Med indførelse af et autoriseret ritual er der lagt i skålen til endeløs splid og strid i folkekirken. Vi kan aldrig falde til ro i en slags mindelig våbenhvile om dette.

Men samme sag har en anden bibeltroskabs-side. Går de homoseksuelle vores lokale kirkedør forbi, fordi de ikke tror, de kan finde venskab og varme her, så har vi også et oplagt problem med vores bibeltroskab. Så har vi ikke udlevet Jesu ord og eksempel. Så har vi måske nok haft de rigtige meninger. Men de rigtige meninger uden rigtig

praksis er ikke en pind værd.

Dét er udfordringen fra den amerikanske bog: Praktisk bibeltroskab. Det handler om noget så simpelt som vores omgang med vores penge, vores naboer, de vanskeligst stillede i vores nærmiljø, dem ingen gider lege med.

Hvilken byrde er tungest?

Lyder det tungt? Hvis der nogensinde er nogen, der har troet, at Jesus ikke lagde byrder på os, så gælder det om at tro om igen. Han siger det på denne finurlige, dobbeltydige måde: "Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile. Tag mit åg på jer, og lær af mig, for jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet, så skal I finde hvile for jeres sjæle. For mit åg er godt, og min byrde er let" (Matt 11,28-30).

Gad vide, om ikke det på den lange bane er en meget tungere byrde at være sig selv nok, med alle sine rigtige meninger, men uden et meningsfuldt liv i praktisk efterfølgelse af Jesus? **HENRIK HØJLUND**

Kommunalvalg; Det er ikke ligegyldigt, hvem vores politikere er

Tanker ved et kommunalvalg

Optakten til kommunalvalget fylder især i de lokale medier en del for tiden. Valgplakaterne pryder gadebilledet, og store ord svirrer i luften i indbyrdes konkurrence om opmærksomheden og troværdigheden.

Det giver anledning til at spørge: Hvordan skal vi som kristne forholde os til politik og samfundsengagement?

Verden kan ikke "kristianiseres"

Jeg er tilbøjelig til at konstatere, at de fleste af os vælger en ret tilbagelænet indstilling og overlader den slags til andre. Det nytter jo nok alligevel ikke noget, og der er da ingen, der bliver frelst via politisk engagement!

Det sidste er rigtigt: politisk engagement er ikke missionsarbejde i egentlig forstand. Verden kan ikke "kristianiseres" ved politiske initiativer. Men det er ikke ensbetydende med, at vi som kristne skal blande os udenom det, der foregår i samfundet generelt.

Gud kan sådan set bruge hvem som helst i sin tjeneste i det verdslige regi. For verden er Guds verden. Det er ham, der opretholder verden, hvad enten de politiske ledere

på forskellige niveauer er gudfrygtige eller gudsbespottende.

Alligevel er der især i GT mange eksempler på, at der er en sammenhæng mellem lederens guds frygt, folkets liv og landets ve og vel. Det er ikke ligegyldigt, hvem vores politikere er, og hvilken retning de leder vores samfund i.

Bed for politikerne

Derfor er det også værd at bide mærke i dette bibelvers: "Bed for konger og for alle i høje stillinger, så vi kan leve et roligt og stille liv, i al gudfrygtighed og agtværdighed," formaner Paulus os til (1 Tim 2,2). Det indebærer i hvert fald to ting:

For det første er det en konkret formaning til, at vi til stadighed beder for dem, der på samfundsplan har fået betroet lederansvaret – uanset hvem de er. For det andet er det en indirekte opfordring til, at nogle af os, der kender Jesus som frelser og herre, stiller os til rådighed for sådanne lederopgaver i samfundet.

Der er brug for kristne mennesker i politisk sammenhæng. Ikke for at føre en speciel "kristen" politik. Men for, at de med troen integreret i deres liv kan være med til at fremme det gode og hæmme det onde i samfundet (jf. Rom 13,3).

Kæmp for retfærdighed og sandhed

Der er brug for politikere, der er overbevist om, at Guds gode bud netop er gode for alle mennesker til alle tider – og som derfor arbejder på, at politiske beslutninger bærer præg af det.

For en kristen politiker handler det om at kæmpe for retfærdighed og sandhed i de ting, man har indflydelse på. Så må personlige interesser, prestige og unfair magtkampe vige pladsen. Også med hensyn til gængse politiske normer, værdier og metoder må en kristen politiker være villig til at gå imod strømmen – i bevidstheden om, at han/hun er "i verden, men ikke af verden".

Det er bestemt ikke en let opgave at være politiker. Der er mange fristelser. Og det er ikke nemmere for en kristen, der på flere områder er kaldet til at praktisere en modkultur i forhold til sandfærdighed, rundsave på albuerne og almen moralopfattelse.

Netop derfor er der brug for stor forbøn for dem. Vi må også opmuntre de kristne, der har evner og kald til politik, til at gå til opgaven med frimodighed. Og så må vi aktivt og konkret hjælpe dem til at gøre det med troen og integriteten i behold.

FOR TROEN

LAD JESUS PRÆGE LIVET

AF BEATE HØJLUND

For et par år siden havde jeg en god snak med et af mine utallige børnebørn. Hun var omkring 20 år og trådte sine første bevidste skridt sammen med Jesus. Da jeg på et tidspunkt sagde, at synden, selve urgrunden i mig, var ligeså livskraftig i mig i dag som for 70-80 år siden, udbrød hun forfærdet: ”Det må du da ikke sige!” Men samtalen endte ikke der!

Min artikel (i Budskabet 5/2013) om helliggørelse endte godt – eller skal vi sige – rigtigt: helliggørelse er ikke selvforbedringens vej, men vandring på Jesus-vejen. Vandring med Jesus. Når vi har fundet løsningen, skulle den sag så være klar. Tror vi.

Djævelen vil flytte fokus

Men vi undervurderer ofte den ondes listige

kneb. Jo mere vi har fattet af Jesu nåde, des snedigere må Djævelen forklæde sig, des frommere må han gå til værks. Hans formål er ikke først og fremmest at få os til at synde, men at få vores opmærksomhed vendt bort fra Jesus og ind mod os selv.

For en del år siden, da den karismatiske vækkelse var begyndt at gribe fat her i Norden, gik bølgerne højt, svingende mellem velkomst og advarsel. I den forbindelse læste jeg nogle linjer af den svenske biskop Bo Giertz, som jeg siden aldrig har glemt. Først gik han ind på og delte karismatikernes længsel og suk efter sejr over synden og Åndens overskud. Derefter fulgte de linjer, som jeg aldrig har kunnet glemme, her frit citeret:

”Når et menneske sukker efter og beder om Åndens fylde, sker der følgende: Han forventer overskud og glæde, men oplever det modsatte af det, han ønsker og beder

om: nemlig sin egen afmagt og afgrundsdybet af sin egen synd. Men så lyser Helligånden hen på Kristus og det, han har gjort for os. For Helligåndens fornemste opgave er at herliggøre Kristus og gøre ham uundværlig for os!”

Jamen, dette er jo evangelium! Har det noget med helliggørelse at gøre? Ja, for det er ikke bare startstregen, men selve helliggørelsens vej.

Nåden gør noget ved os

Det betyder ikke, at der ikke sker noget med os. For nåden gør sin virkning i os.

For nogle år siden udkom der en bog på forlaget Kolon, der hed *Ved gaven helbreder han naturen*. Selvfølgelig kan en bog på flere hundrede sider ikke koges ned til et par sætninger, men noget af det, der blev stående, og som jeg næsten ikke tør sige højt i vores sammenhænge, er, at

nåden også gør noget ved os, ved vores natur!

Det rokker ikke en tøddel ved, at vi resten af vores liv må leve med den kendsgerning, at vi på samme tid er syndere og retfærdiggjorte. Til ulidelighed erfarer vi i forskellig udgave synden som den første reaktion i vores indre.

Vi skammer os over det, og følgerne bliver som oftest et af to: enten 1) at vi overser og bagatelliserer denne reaktion, eller 2) vi fortvivler over den, og derefter slider og slæber vi os videre, skjult under farisæisme eller som trætte, uglade kristne.

Ingen af disse to mønstre er helliggørelsens vej. Helliggørelsens vej er Kristus! Vi må med tak modtage den virkelighed, at vores liv er skjult med Kristus i Gud. Da kan vi – ligesom Peter – blive sat i arbejde efter vores kald, og med vores uundgåelige fald og vores syndige natur må vi fortsætte vandringerne sammen med Jesus på helliggørelsens vej. Troen er radikalt flyttet fra vores formåen til *Jesu* ufattelige nåde. Det er disse vilkår, vi lever under.

Jeg er ganske klar over, at det her er gammelkendt stof for en del af Budskabets læsere. Det er det også for mig selv. Men hvorfor roder vi så alligevel så tit rundt i det? Hvorfor er det stadigvæk Djævelens

mest effektive våben? Fordi vi har så svært ved at nøjes med, at nåden er os nok!

Frugt er netop frugt!

Hvad så med det, jeg for lidt siden antydede, at nåden også helbreder naturen, at der også sker noget med os i samlivet med Jesus? Vi ser det jo sjældent selv.

Den virkning hører med til Åndens frugt, som Paulus jo også taler om. Men det er værd at lægge mærke til, at frugt er netop frugt – og ikke præstation. Frugten er resultat af at suge næring.

Jesu billede af vintræet og grenene er egentlig mærkeligt. Han siger *ikke*: ”Jeg er roden, og I er træet,” eller: ”Jeg er stammen, og I er grenene.” Nej, han siger: ”Jeg er vintræet, og I er grenene” (Joh 15,5). Han er altså det hele, og vi er i denne enhed, en del af enheden. Han siger det så stærkt, så det ikke kan misforstås, men nemt fejllæses. Men for at det sidste ikke skal ske, tilføjer han: ”Skilt fra mig kan I slet intet gøre.”

Konklusionen på det hele finder vi i Kolosenserbrevet 3,1: ”Når I nu er oprejst med Kristus, så søg det, som er i Himlen, dér hvor Kristus sidder ved Guds højre hånd.” Det er helliggørelsens vej: at rette opmærksomheden på det, vi har i Jesus, og lade vores liv præge af det.

Beate Højlund, f. 1926

Cand.phil. i engelsk

Forfatter, tidl. lærer og husmor

Til allersidst lader vi Kingo komme til orde med sin uforlignelige og realistiske beskrivelse af helliggørelsens liv, livet med Jesus (DDS 644). Du kan bede med på sidste vers:

*Aldrig er jeg uden våde,
aldrig dog foruden nåde,
altid har jeg suk og ve,
altid kan jeg Jesus se.*

*Altid trykker mine synder,
altid Jesus hjælp tilskynder,
altid er jeg udi tvang,
altid er jeg fuld af sang.*

*Nu i sorrig, nu i glæde,
nu i fald og nu i sæde,
ofte fuld af stor uro,
altid fuld af Jesu tro.*

*Så er sorg til glæde lænket,
så er drikken mig iskænket
besk og sød i livets skål,
sådan er mit levnedsmål.*

*Men, o Jesus, jeg vil græde,
hjælp du til, at troens glæde
over synd og sorrig må
altid overvægten få!*

FOR TROEN

MALAKIAS – GUDS SENDEBUD
TIL FOLKET III

BIBELREFLEKSION

AF INGOLF HENOCH PEDERSEN

Malakias taler lige ind i en situation, som vi desværre langt på vej kan genkende i kristenheden i vores tid i den vestlige verden: ligegyldighed og manglende entusiasme. Vi har jo så meget andet at gå op i. Så hvor er begejstringen for Gud blevet af, og hvor er den absolutte forpligtelse på Guds ord forsvundet hen? Er det hele lige så stille forduftet?

Vi tager tråden op fra de refleksioner, der kan læses i de to foregående numre af Budskabet.

Godt 100 år var gået, siden folket var begyndt at vende hjem fra landflygtigheden i Babylon. Den glæde og begejstring, man var vendt tilbage med, var efterhånden ble-

vet afløst af en opgivende holdning.

Man gad knap nok længere tjene Gud, og gjorde man det alligevel, så besværede man sig i hvert fald ikke med at følge det, som Gud havde anvist i sit ord om, hvordan det skulle gøres. Det prægede offertjenesten i templet (Mal 1,6-14), men det påvirkede også sammenholdet i familierne, hvor man handlede troløst både mod Gud og mod hinanden i ægteskaberne (Mal 2,13-16).

I lyset af de rådende forhold i Israel forkynder Malakias om *Herrens dag*, som skal komme. (Af pladsmæssige hensyn trykkes bibelteksten ikke denne gang, men vi vil stærkt opfordre til, at man selv læser bibelteksten afsnit for afsnit):

1) Han konfronterer og dømmer folkets falske, kortsigtede indstilling (2,17 - 3,5)

- 2) Han efterlyser ærlighed og redelighed i forvaltningen af de betroede midler (3,6-12)
- 3) Han forudsiger, hvad Herrens dag vil indebære for de retfærdige og for de troløse (3,13-21)
- 4) Han vender blikket fremad mod den kommende messianske frelsestid (3,22-24)

Kortsigtet indstilling under dom (Mal 2,17 - 3,5)

Malakias anklager folket for deres ord om, at Gud ikke længere skulle kende forskel på ondt og godt, og at han tilsyneladende favoriserer de onde. Det er stærke ord, der anvendes, når Malakias siger, at det plager Herren at møde en sådan indstilling hos sit

Ingolf Heno Pedersen; Hvis man skulle lave en top-10 liste over de problemer, vi som kirke i dag må kæmpe med, hvad skulle så stå øverst på listen?

folk. De drager Guds egen retfærdighed i tvivl ved at påstå, at Gud ikke længere forstår at straffe det onde og lønne det gode. Dermed får de vendt op og ned på alting og får behændigt Gud placeret på den anklagebænk, hvor de rettelig selv skulle sidde i lyset af deres selvished og svig.

Svaret til dem gennem Malakias er ét: "Se, jeg sender min engel." Vi har set, at navnet Malakias betyder *min engel*. Men det kan ikke blot være profeten selv, der her hentydes til, for englen omtales også som "pagtsenglen", ja, som Herren selv (v.1).

Sendebuddet er dybest set Herren Jesus. Det er ham, som skal komme og rense sit folk. For en sådan renelse vil komme i Guds time. Det, der er urent, vil blive udskilt som slagter, når han kommer. Hans komme skal være som ild i en smelteovn og som lud, der bruges til blegning.

Vi aner noget, der peger frem imod og får sin første, delvise opfyldelse ved Jesu første komme, når han f.eks. rensede templet for alt det urene, der havde trængt sig ind der. Men perspektivet er videre end det. Der kommer en dag i fremtiden, hvor Gud vil gøre endeligt op med al ondskaben på jorden.

Ser vi bort fra det, får vi et alt for kortsigtet og helt forvansket syn på tilværelsen. Vi

kan også nemt falde i den grøft i dag at betragte de gudløse som de succesfulde, der bare "scorer kassen", mens de, som vil tage deres gudstro alvorligt, er "taberne". Men da overser vi noget helt grundlæggende i Guds åbenbaring.

"Hvem kan udholde den dag, han kommer?" spørger Malakias (v. 2). Det kan alene de, som i tide vil søge renelse for synden gennem ham, som ved sit komme til jorden lod sig ofre i døden på korset – for at rense, ikke til dom, men til frelse for os.

Redelig forvaltning efterlyses (Mal 3,6-12)

Folket har altså mere end antydnet, at Gud ikke længere er den samme, som han var engang. De har hørt og læst om de store ting, Gud tidligere har gjort i folkets historie. Men det er bare historier for dem. Sådan er han ikke længere, mener de.

Men Gud er ikke blevet spor anderledes, end han var. Det er de selv til gengæld heller ikke, får de at vide. For de er de samme svi-gefulde Jakobs efterkommere, som de altid har været. Derfor har de lige så meget brug for omvendelse nu, som folket altid har haft.

Men lige netop her sker der noget fatalt. Guds kald til dem om at omvende sig til ham, så han kan møde dem med nåde og

barmhjertighed, bliver mødt med et svar, som klart viser, at de ikke mener, at de har brug for nogen omvendelse: "Hvordan skal vi vende om?" Underforstået: vi har ikke brug for nogen omvendelse.

Hvis man skulle lave en top-10 liste over de problemer, vi som kirke i dag må kæmpe med, hvad skulle så stå øverst på listen? Mon ikke den åndelige forblindelse og det selvbedrag, som gør, at mange mennesker i dag heller ikke kan se deres eget behov for omvendelse? Sådan er det ikke bare "i verden", men langt ind i vores egne rækker. Vi er i dag ligeså rige og selvhjulpne som menigheden i Laodikea, der netop derfor blev anklaget for sin lunkenhed (Åb 3,14ff).

Som svar på folkets afvisning af, at de havde brug for omvendelse, satte Gud fingeren lige præcis der, hvor det gjorde ondt: "I bedrager mig!" Og da folket stillede sig uforstående over for en sådan anklage, fik de at vide, at de bedrog Herren med deres manglende opfyldelse af deres forpligtelser i forhold til afgifter og tiende, altså i deres forvaltning af de materielle ting. Når de ikke gav Herren, hvad han skulle have her, viste de, hvor lidt han faktisk betød for dem, og hvor meget de derfor havde brug for at omvende sig.

Er det aktuelt for os at tale om det? >

FOTO: SXC.HU

Sig ikke, at Gud betyder en masse for dig, hvis du ikke er villig til at tage nogle skridt på det økonomiske område, der viser, at han rent faktisk betyder noget for dig.

"Det moderne menneskes mest følsomme sted er dets pengepung," siger forkynderen Harrington C. Lees. Malakias' budskab rørte ved folks pengepunge. Han satte fingeren der, hvor det virkelig gjorde ondt.

Kan vi bedrage Gud? En undersøgelse viser, at mens evangelikale kristne i USA bliver rigere og rigere, så var der alene i perioden fra 2000-2002 en halvering af antallet af evangelikale, som giver tiende (fra 12 %

til 6 %). Hvordan ville en tilsvarende undersøgelse se ud for såkaldt bibeltro kristne i Danmark?

Tiende eller ikke tiende – vi kaldes som kristne også i dag til at ofre, til at give systematisk, frivilligt og med glæde til Guds riges arbejde. Sig ikke, at Gud betyder en masse for dig, hvis du ikke er villig til at tage nogle skridt på det økonomiske område, der viser, at han rent faktisk betyder noget for dig.

"Prøv mig!" siger Herren med tanke på vores givertjeneste og forvaltning af de betroede midler. Gud vil udøse sin velsignelse over og åbne sit forråds-kammer for dem, som vil åbne deres forråds-kammer for ham.

Herrens dag gør en tydelig forskel (Mal 3,13-21)

I folkets tanker og ord ligger en opfattelse af, at det egentlig ikke gør nogen forskel,

Ingolf Hensch Pedersen, f. 1948
Teol.kand. 1976
Tidl. leder af Menighedsfakultetet,
valgmenighedspræst m.m.

om man trofast tjener Gud, eller om man bare lever efter sine egne lyster. Det sidste betaler sig måske bedst.

Man taler karikerende og nedladende om tjenesten for Gud som "at gå sørgeklædte for Hærskarers Herres ansigt" (v.14), mens man fremhæver dem, der lever uden tanke på Gud – og tilsyneladende slipper godt fra det (v.15). Underforstået: det er spild af tid at tjene Gud, og vejen til virkelig succes er, at man ikke tager det så nøje med, hvordan man lever. Måske er der nogle toner her, som vi også kan genkende ...

Der kommer en dag, hvor der skal åbenbares en tydelig forskel (v.18). Da skal brudfladen træde tydeligt frem mellem dem, der tjener Gud i ånd og sandhed (v.16-17) og dem, der i deres selvtægt og overmod har løsrivet sig fra ham (v.19).

Den første gruppe udgøres af den "rest", som i sandhed frygter Herren, ærer hans navn og bøjer sig for hans ords autoritet, selv om det er upopulært. Den "rest" har altid fandtes og vil altid findes i verden. Der står om dem, at "de talte dengang med hinanden." De fandt sammen for at styrke hinanden i en situation, hvor majoriteten gik en anden vej. Og Gud lover, at han vil skåne dem i dommen. Når vi læser det i en større bibelsk sammenhæng, kan vi ikke være i

tvivl om, hvad det er, som er grundlaget for, at de skal skånes: at en anden er gået ind under deres dom og har taget deres straf, og de har i troen taget deres tilflugt til ham.

Den anden gruppe er "alle de overmodige og alle, der handler ugudeligt." De skal blive som strå, der brændes op. De, som uden tanke på Gud og evigheden har været så optaget af at bygge en masse op her på jorden i form af rigdom og en verdslig karriere, vil opleve, at alt dette – inklusive dem selv – skal brænde op. Det er et billedligt udtryk for den evige fortabelse.

Jo, dagen skal komme – og vil gøre en forskel, en stor forskel. For de gudfrygtige skal det opleves som selve solopgangen, der endelig kommer (v.20), og ligesom solen og lyset kan have en helbredende og livgivende virkning efter en lang og mørk vinter, sådan skal lyset fra ham komme med helbredelse og med en frihed og glæde, som trodser enhver beskrivelse. Det kan bedst fanges ind i billeder, og det bliver her billedet af fedekalve, der i frihed springer omkring på marken. For os nordboere er det nærliggende at tænke på forårskåde kvier, der lukkes ud fra stalden efter en lang vinter og nyder deres nyvundne frihed.

Omvendt skal de ugudelige opleve at blive trampet ned af de retfærdige (v.21). Et så

voldsomt billede bryder vi os måske mindre om. På den anden side er det en understregning af, at rollerne engang skal byttes om. Igen: Herrens dag vil gøre en forskel!

Brobygning mellem gammel og ny tid (Mal 3,23-24)

De sidste vers står for mig som en vidunderlig brobygning mellem den gamle og den nye pagt. Det er de allersidste ord i GT, også tidsmæssigt. Her ses der tilbage og påmindes om, hvad Gud har talt gennem Moses og profeterne. Men der ses også frem til den nye "Elias", som Gud vil sende til sit folk og til verden. I NT udpeges han som Johannes Døber, der stod frem med profeternes dybe alvor, når han kaldte folket til bod og omvendelse.

Men samtidigt forkyndte han i lyset af, at han, som det hele dybest set handler om, og som skal bringe Guds rige nær til os, stod lige for døren: "Omvend jer, for Himmeriget er kommet nær" (Matt 3,1ff). Det udgør brofæstet på den nytestamentlige side af broen, der forbinder GT og NT.

Det er fantastisk at se sammenhængen i det, som Gud har gjort, og som han stadig gør, når han virker i historien og kalder ad og fører sit folk Israel – og os med dem – frem mod det, som er hans mål for sit folk og for verden.

Ellen Lodahl Pedersen, f. 1965
Cand.mag. i dansk og kommunikation
Sekretariatsleder på Dansk Bibel-Institut

EFTERTANKEN LIVETS RADERINGER

AF ELLEN LODAHL PEDERSEN

Godt sagt;

Moral er udmærket, men kristendom er noget helt andet. Når du møder Jesus, bryder hele din moralske facade sammen ... Da har vi alle sammen brug for én ting: tilgivelse.

Børre Knudsen

En hel masse streger oven i hinanden. Sådan så de umiddelbart ud, de kobbertryk, som min mand og jeg gik og kiggede på en eftermiddag på Ribe kunstmuseum.

Kunstneren, Peter Brandes, havde lavet en serie raderinger fra den samme kobberplade, som var bearbejdet igen og igen. Streger var blevet udvisket og nye kommet til imellem hvert tryk, sådan at der blev dannet nye motiver – alle hentet fra afgørende begivenheder i Bibelen: skabelse, syndefald, korsfæstelse, opstandelse, Paradiset osv. Men fordi alle billeder var tryk fra samme kobberplade, kunne bærende grundelementer i motivet mere eller mindre ses på alle billeder, f.eks. en korsbjælke eller stammen i livets træ.

Det gjorde indtryk, fordi det viste, at Gud

handler og er til stede gennem hele vores liv såvel som i verdenshistorien. Han er det bærende grundelement, også når det ikke er så synligt for os.

For et par år siden var der 25 års jubilæum på mit bibelskolehold, og jeg sad efterfølgende og kiggede på jubilæumsfotoet. Vi var ikke længere så unge og håbefulde som for 25 år siden – livet havde bearbejdet os med alder, glæde, skuffelse, sorg og velsignelse og sat nogle ridser og raderinger på krop og sjæl, der ikke var der den gang. Men de bærende grundelementer i vores liv – afhængigheden af syndernes forladelse og opstandelseshåbet – skinnede stadig igennem, ligesom da de først blev indridset på vores livs kobberplade.

UENIGHED OG KONFLIKT MELLEM KRISTNE

AF PEDER TOFT

Den fuldkomne forsamling, uden konflikter, findes ikke. Konflikter er ikke en dyd, men hvis alle i en menighed er enige om alt, og man altid følger lederne blindt, er der stor risiko for, at menigheden er i færd med at falde i søvn. I en levende menighed vil meningene brydes, også selv om man er enige i de store linjer.

Hvorfor er der denne uenighed? Noget hænger sammen med, at vi til tider har det svært med, at Gud giver os forskellige nådegaver.

Paulus' billede om forholdet mellem legemet og lemmerne i Første Korintherbrev 12 er en vidunderlig illustration af dette. Præcis som lemmernes forskellighed i legemet er forudsætning for, at legemet som sådan

kan fungere, er de enkelte kristnes forskellighed forudsætning for, at Guds menighed kan fungere.

For at anskueliggøre problemet, lader Paulus lemmerne tale med hinanden, og de begynder indbyrdes at anklage hinanden for slet ikke at høre med til legemet. De skal sættes af! Og andre lemmer mener slet ikke, de hører med til legemet, fordi de ikke synes, de har noget at byde ind med.

Billedets barokke form sætter problemet i relief, fordi forskelligheden i kroppens funktioner er så indlysende. Paulus fortæller det så tydeligt, fordi vores forskellighed af og til medfører konflikter.

Forskellighedens udfordring

Forskellighed er ikke bare i nådegaver, men også i evner og anlæg, i kulturerne vi er født

ind i, vores personlige historier, eller den position, vi har i menigheden eller samfundet.

Gud har villet en sådan forskellighed, og han vil bruge vores forskellighed. Men for os syndere kan det give anledning til konflikter. Målet er, at der ikke opstår splid i legemet, men at lemmerne er enige og har omsorg for hinanden.

I Romerbrevet 14 taler Paulus om, hvorvidt de gamle jødiske spiseregler også gælder for kristne, og om hvilke dage, der skal helligholdes. Det var ikke ligegyldige biting for brevets modtagere. Paulus er helt klar over, at begge parter i tro ønsker at gøre, som Gud har påbudt, og så har de alligevel forskellige meninger!

Paulus siger så – overraskende nok: "Enhver skal stå fast ved sin overbevisning", for hver især gør det jo "for Herren".

Nytænkning; Konflikter kan i mange tilfælde være en fantastisk mulighed for at få nye visioner

Han er tydeligvis ikke enig med dem, der mener, at nogen mad er uren. Men for dem er det altså grænseoverskridende at skulle spise det, de hele deres liv har anset for urent. Det skal de så lade være med for deres samvittigheds skyld.

Og de, der mener at kunne spise det hele, må ikke være til anstød for nogen. Der kan meget vel være situationer, hvor de bør afholde sig fra at spise det, som andre finder urent. Men begrundelsen er vigtig: det er et hensyn til de andre.

I kapitlet lige efter formaner han: "Tag derfor imod hinanden – altså I, som er af forskellig opfattelse (min tilføjelse) – ligesom Kristus har taget imod jer til Guds ære" (Rom 15,7).

Uenigheder kan altså give konflikt. Sagt på en anden måde: En af dine medkristne har bedt om Guds ledelse til at være, hvor han skal være. Og det er han så. Det har du også. Og i er uenige.

Ret til at være uenige

Hvad skal vi så gøre, når uenighederne opstår?

Giv den anden ret til at være uenig med dig, og vis, at du anerkender hans ret dertil! Når du taler med ham, skal det gode argument flytte ham, ikke anvendelsen af din

eventuelle (magt)position i forhold til ham, uanset om den er legitim.

Princippet her er i langt de fleste tilfælde de samme, hvad enten der er tale om menighedsfællesskaber eller relationer mellem ansatte, mellem ledelse og medarbejdere, lønnede som ulønnede.

Formaningen "tag imod hinanden" bliver ekstra vigtig, hvis du er i en overordnet position i forhold til ham/hende. Undgå argumentet: Det bliver sådan, fordi jeg er valgt som din overordnede i dette forhold! – Eller: Det bliver sådan, fordi bestyrelsen vil det!

Arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet, er en knæsat regel på arbejdsmarkedet. Og uden den bliver det ganske svært at drive en virksomhed, uanset om den er verdslig eller kristelig. Alligevel er det det dårligste argument, du kan fiske frem i en konflikt, fordi det ikke bidrager til forståelse af uenigheden, og man slukker motivationen hos en medarbejder.

Mulighed for nytænkning

Konflikter kan i mange tilfælde være en fantastisk mulighed for at få nye visioner.

Vis tydeligt, at ledelsen er afhængig af at få ideer og input fra medarbejderne for at formulere visionen, og undlad aldrig at give medarbejderen kredit for den gode ide.

Det er gift for det gode fællesskab, hvis medarbejderens forslag nedgøres. Ofte sidder medarbejderen med nøglen til løsninger og bæredygtige visioner.

En ledelse må i øvrigt kunne sætte ord på, hvorfor man har kaldet og ansat en medarbejder, og hvad det er, der gør ham vigtig på posten. Ikke ord på skrømt, men ærlige ord, der er dækning for, ikke bare i bestyrelsens eget hoved, men i den virkelige verden, som udledes i menigheden. Den dag, ledelsen ikke kan det, må medarbejderen på behørig, ordentlig og respektfuld vis afskediges eller få en anden post.

Atmosfæren er afgørende

At kunne lytte til en, man er uenig med – ikke bare høre ordene – men lytte til ham og prøve at forstå hans argumenter, hans følelser og ræsonnementer er en forudsætning for at vise, at man respekterer ham. Respekten er forudsætningen for, at vi meningsfuldt kan tale om vores uenighed.

Jeg hørte forleden om en ikke-kirkevant, der sagde om en kristen nabo, at hun godt kunne lide at snakke om kristendom med ham, for "han skælder mig aldrig ud." Hun følte, at hun kunne få lov til at være sig selv, at stille alle mulige spørgsmål, uden at føle sig utryk.

Det samme skal kunne siges om kristne søstre og brødre, der er uenige om noget. Det er essentielt i diskussionen at skabe den atmosfære af accept, der gør, at det er tilladt at stille "de forkerte" spørgsmål.

Selvfølgelig skal ledelsen vide, hvor den vil hen med det arbejde, den er leder for. Det går også galt, hvis ledelsen visionsløst kun forsøger at navigere mellem medarbejdernes "tilfældige" idéer. Men atmosfæren, trivsel og frimodigheden vil virkelig blive bedre, hvis ledelsen tør lade sig udfordre af kritik og idéer – i stedet for at lade sig provokere af dem.

Disse principper for det gode samarbejde gælder både i en bestyrelse, et personaleforhold, et lejrteam, et søndagsskoleledermøde, eller hvad vi nu kan nævne.

Ufravigeligt eller fleksibelt

På grund af syndefaldet kan ingen af os erkende sandheden fuld ud. Derfor vil der også opstå teologiske uenigheder.

Bevidstheden om, at vi ikke skal afgøre, om modparten er kristen eller ej, er meget vigtig, jf. lignelsen om rajgræsset blandt hveden: Folkene skulle ikke rykke ugræsset op, selv om de godt kunne se, hvad der var ugræs!

Den tanke er med til at fastholde den menneskelige respekt for din modpart,

samtidig med at du skal tage afstand fra "ugræsset". Her er det vigtigt at skelne mellem sag og person, uanset hvor svært det sommetider kan være.

For der er punkter, hvor vi ikke kan samarbejde. Rosenius nævner fire læremæssige punkter, der ikke må være uenighed om i et samarbejde:¹

1. Læren om syndefaldet og dets følger. Hvis syndefaldets konsekvenser benægtes, gør man forsoningen overflødig.
2. Læren om, at Kristus er evig Gud. Er han ikke det, er han ikke i stand til at sone vores synd.
3. Afvisning af, at man ikke kan frelses, før man selv har sejret over synden.
4. Afvisning af, at helliggørelsen ikke er nødvendig, f.eks. fordi Jesus har sonet verdens synd.

Uenigheder, der er mindre end de her nævnte, kan også komme til at fylde så meget i arbejdet, at det kan være bedre at skilles end at slide hinanden op i uendelige diskussioner. De kan komme til at tage al energien, så der ikke bliver plads til det egentlige: at vinde og opbygge mennesker.

Paulus er et lærerigt eksempel på fleksibilitet. I Galaterbrevet siger han, at galaterne må vælge mellem omskærelse og Kristus. Omskærelsen blev i deres sammenhæng

Peder Toft, f. 1945

Læreruddannet

Tidl. skoleleder

(Fritids)prædikant i LM

opfattet som et bidrag til frelsen, så den ikke længere skyldtes Jesus alene (se Gal 5 og 6). I en anden situation lader Paulus derimod sin medarbejder, Timotheus, omskære – "af hensyn til jøderne" (ApG 16). Hvis han ikke blev omskåret, ville de ganske enkelt ikke høre på ham.

Når Djævelen vil opluge os

Det er bemærkelsesværdigt, hvilke formaning Peter giver i anledning af de forestående forfølgelser, for at de ikke skal blive opslugt af Djævelen:

Lederne skal være hyrder frivilligt, ikke af tvang. De skal vogte menigheden uden at gøre sig til herskere over dem, de har ansvaret for. Alle i menigheden skal være ydmyge over for hinanden, og så skal de endelig kaste al deres bekymring på ham, der har omsorg for dem (1 Pet 5,1-11).

Det må vi altid huske – midt i uenigheder og konflikter. Vores øverste arbejdsgiver er Jesus selv. Det er også de andre kristnes øverste arbejdsgiver. Det er ham, vi står til ansvar for med vores liv og tjeneste.

|||||

¹ C.O. Rosenius: Samlede Skrifter IX, s.106ff, Luthersk Missions Forlag, Kbh. 1954

NATURLIG UDVÆLGELSE FORKLARER IKKE LIVETS OPSTÅEN

AF KRISTIAN BÅNKUTI ØSTERGAARD

Naturlig udvælgelse er en af de bærende søjler for evolutionsteorien. Begrebet har været forbundet med Darwin igennem 150 år. Naturlig udvælgelse er vigtig i naturen, men den har næppe nogen betydning i udviklingen af nye livsformer.

Et kuld harer består af fire killinger i det sneklædte nord. De fleste er grå, men én i kullet er lysere end de andre. Det skyldes den tilfældige genetiske variation, der altid opstår.

Det er let for os – ligesom for Darwin – at forestille os, hvad der vil ske: Den lyse harekilling er bedre camoufleret mod rovdyr og vil overleve, og den vil senere bringe sine

hvide gener videre til næste generation. Her vil den måske få et kuld med 1-2 killinger, som er lidt lysere, og efter en lang række generationer har sneharen udviklet sig.

Det er et lille eksempel på den naturlige udvælgelse (selektion), som finder sted på hele kloden, og som ikke mindst i dag regnes som hele motoren i den udvikling (evolution), som konstant er i gang.

Forklarer kun den banale del af udviklingen

En blandt flere definitioner på evolution er: *videregivelse af arvelige variationer og dermed en permanent ændring af gensammensætningen hos en gruppe dyr (population).*

Denne brede definition rummer reelt alle fødsler og formeringer i dyre- og planteri-

get, men en teori, der vil forklare *alt*, ender let med at forklare *ingenting*. For vi ender med at kalde det evolution, når blot to mennesker får tre børn, der ikke er ens. Den slags *variation* er der ikke stor uenighed om, så vi kan godt lade naturlig udvælgelse stå som en grundpille for evolution her, men den bærer bare ikke noget.

Det virkelig interessante er, om naturlig udvælgelse kan skabe noget nyt. Hvis vi mennesker har udviklet os fra bakterier, fisk osv., så skal der jo skabes noget nyt undervejs. Kan naturlig udvælgelse lave en vinge, et enzym, en knogle, en cellemembran?

Hvis det skal kunne lade sig gøre, skal informationen skabes – den skal skrives i DNA. Men naturlig udvælgelse kan ikke "skrive" nogen ekstra tekst til arbejdsteg-

Udvikling; Det virkelig interessante er, om naturlig udvælgelse kan skabe noget nyt

ningerne til disse nye strukturer. Det eneste, naturlig udvælgelse kan gøre, er... at udvælge!

Den hvide hare er ikke *skabt* af den naturlige udvælgelse – dens egenskaber er blot udvalgt, og det kan ikke forklare, hvordan livet kan udvikle sig mod højere kompleksitet.

Haren kan dø trods sine gavnlige egenskaber

En stor flok harer er grå, men én får lysere pels – logisk set vil den hvide overleve, få afkom og til sidst udgøre en større del af harerne, og måske vil alle harerne med tiden blive hvide. Det siger vores logik. Men tilfældighederne spiller en større rolle, end man skulle tro.

Har vi en flok på 500 harer, og én af dem blev hvid, og vi så siger, at den har en større overlevelseschance på 0,1 % på grund af sin lyse farve, vil den hvide farve så dominere flokken? Matematiske beregninger, som evolutionister selv har lavet, viser, at så vil dens odds kun være én til 500 for overhovedet at overleve. Med andre ord spiller tilfældighederne så stor en rolle, at mange andre ting end pelsfarven kan udrydde den. Så den positive udvælgelse har måske kun en beskeden rolle i naturen.

Naturlig udvælgelse er en bevarende mekanisme

Skabelsestroende får ofte skudt i skoene, at vi fornægter naturlig selektion. Det gør vi slet ikke, men vi er måske knap så optimistiske som Darwins disciple. Naturlig udvælgelse er en effektiv og helt nødvendig mekanisme i naturen – det er de fleste enige om, men den skaber ikke noget nyt!

Den naturlige udvælgelse er en mekanisme, der fjerner de dårligt tilpassede individer. Lad os forestille os, at vores hvide hare finder en mage, og de får unger. Ungerne er (som altid) en blanding af forældrenes gener, men hvis en af harekillingerne er mørkegrå, eller måske syg pga. en genetisk fejl, så vil den naturlige udvælgelse ikke lade den overleve.

Synd eller ej, så er det godt for harens overlevelse, for de dårligt tilpassede og måske syge gener bliver fjernet, så de ikke kan gives videre og "forurene" næste generation. Det forbedrer ikke harerne, men det beskytter arten imod at uddø trods de fejl og mangler, som altid vil opstå.

Vi står altså med en *naturlig udvælgelse*, som nogle bruger til at forklare livets *udvikling*, men den forklarer snarere, hvordan arterne kan *tilpasses* til det miljø, de lever i, ved at de svage individer forsvinder.

Naturlig udvælgelse:

- Forskellige egenskaber er arvelige
- Der er naturligt variation i en gruppe dyr eller planter
- Kun en del af en generation overlever og formerer sig ("survival of the fittest")
- Det medfører, at gavnlige egenskaber vil favoriseres og nedarves over generationer

Uden naturlig udvælgelse ville langt færre dyr og planter eksistere på jorden i dag. Nogle forskere mener, at 98 % af alle arter, der har levet på jorden, allerede er uddøde. Uden naturlig udvælgelse var de sidste 2 % også væk. Det er ikke utænkeligt, at Gud har skabt den mekanisme for at gøre sit skaberværk langtidsholdbart.

Ikke en trussel mod kristen tro

Selvom der er gode grunde til at være kritisk overfor evolutionsteorien, har mange

Kristian Bánkuti Østergaard, f. 1974
Cand.scient. i biologi og kemi
Lærer på Det kristne Gymnasium
Redaktionsmedlem for *Origo* og *skabelse.dk*

kristne med urette vendt sig mod fænomenet *naturlig selektion*. Det er der slet ingen grund til.

Et kristent skabelsessyn giver et andet ståsted, og dermed giver det også en anden synsvinkel. Det er godt. Vi er ikke bundet af at give en naturlig forklaring på, *hvordan* al information og kompleksitet er opstået. Det giver os en frihed til at betragte naturlig udvælgelse fordomsfrit – som en bevarende mekanisme.

Livet er mere kompliceret, end Darwin troede

Darwin troede på en gradvis fremadskridende udvikling af dyr og planter. Han kendte ikke til de basale mekanismer for nedarvning, selvom det allerede var opdaget af Mendel. Ideen om, at nye egenskaber bliver til, er ikke svær at forestille sig, fordi vi hele tiden ser variation, men Darwin var for optimistisk og mente, at variationerne kunne skabe *helt nye* dyr og planter - og altså tilføre *information*.

På Darwins tid var en celle en "simpel klat proteinmasse," og det mest komplicerede, man kendte til, var øjet. En simpel struktur gør det let at acceptere en udvikling.

Teorien om naturlig udvælgelse er grundlæggende den samme i dag, men det er

vores kendskab til en celle i høj grad ikke. En celle er som en smuk og kompliceret storby med produktionsvirksomheder, veje, fibernet, biblioteker, arbejdsmænd, kloaker, renseanlæg, elektricitet, stilladser, byggepladser og nedrivningsprojekter. Alt sker i nano-skala, og med en præcision og funktioner, som industrien kun kan drømme om at efterligne.

Den massive forskning, der er sket de sidste 150 år, siden Darwin udgav sin bog *Arternes oprindelse*, har gjort den gamle forklaring om *gradvis udvikling* ved variation og naturlig selektion utidssvarende.

Forklaringen med harens pelsfarve kan vi godt acceptere, for det drejer sig om mere eller mindre farve, dvs. en variation af en egenskab, som *allerede* er til stede. Men når noget *nyt* skal skabes, så kommer naturlig udvælgelse i problemer, fordi liv næsten altid er umådeligt komplekst.

Skaberværket er komplekst

Et eksempel: Hvis en fugl skal flyve, er det ikke nok, at der tilfældigvis dannes en fjer¹. Der skal dannes nok fjer. De skal dannes de rigtige steder. De skal dannes det rigtige tidspunkt i dyrets liv. Der skal dannes muskler omkring fjerene. Der skal udvikles nervesystem til musklerne. Der

skal dannes hjernecentre til at styre motorikken. Der skal udvikles en navigation, så dyret kan bevæge sig i 3D og ikke kun på landjorden. Der skal også udvikles et stofskifte, der er stort nok til at give energi til flyvningen.

Mange af de komponenter skal være til stede *samtidig*, før fuglen kan flyve. Og dermed udfordres den naturlige udvælgelse som forklaring, for én fjer eller en stærkere muskelgruppe kan ikke alene udvikle sig og give dyret en fordel. Det giver ikke dyret en større overlevelsesfordel, men måske ligefrem et handicap, fordi det skal bruge energi på noget ubrugeligt.

Det komplekse giver altså et større og større forklaringsproblem. For stort set alt, hvad den biologiske forskning kaster lys over, viser sig at være mere komplekst end forventet. Vi kan som kristne derfor med ro, glæde og fascination læse om de mange naturvidenskabelige undersøgelser, og så kan vi dagligt glædes over, hvor stor en skaber, der har fremstillet naturen.

.....

1 Dannelsen af én fjer kræver en lang række gener, som i koordination danner fjerene.

Om bogen; Den formår med elegance at vise, hvordan de teologiske tråde i den kristne tro finder sit udgangspunkt i Guds treenige væsen

AF ANDREAS KAMMERSGAARD IPSEN

Den Smukke Gud

Michael Reeves
Credo, 2013
192 sider, kr. 199,95

Mange kristne har en tendens til at behandle læren om Guds treenighed temmelig stedmoderligt. Vi ved godt, at den eksisterer, og vi har også en fornemmelse af, at den er af så stor betydning, at den ad-

skiller den kristne kirke fra f.eks. Jehovas Vidner. Men hvad treenighedslæren helt præcist betyder for mit personlige forhold til Gud, er det en del sværere at sætte ord på.

For rigtig mange kristne er treenighedslæren mest af alt et kuriosum i periferien af den personlige tro og uden nogen egentlig betydning.

Er det sådan, man har det, bør man skynde sig at læse *Den Smukke Gud* af Michael Reeves. Bogen formår med elegance at vise, hvordan de teologiske tråde i den kristne tro – f.eks. skabelse, frelse og kristen etik – finder sit udgangspunkt i Guds treenige væsen.

Grundlag for evangeliet

Reeves viser, hvordan det kun er en treenig Gud, der i sit væsen kan være kærlighed (1 Joh 4,8) og ikke bare have kærlighed. Gud er kærlighed i sit væsen, for fra evighed af har kærligheden flydt uhindret mellem treenighedens personer, og vi mennesker er skabt til at have del i dette kærlighedsfællesskab. Efter syndefaldet bliver frelseshistorien dermed en lang mission for at genindsætte mennesket i det kærlighedsforhold til Gud, som vi har mistet. Og når et

menneske bliver frelst, er det denne trinitariske kærlighed, der er selve brændstoffet for det kristne liv. Treenighedslæren danner grundlag for selve evangeliet, for den viser os, at Gud i sit væsen er en selvopofrende Gud, der øser ud af sig selv, sådan som det fra evighed af er sket mellem Faderen, Sønnen og Helligånden.

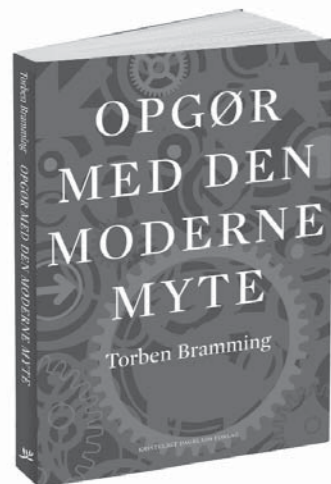
Sammenhængende og ukompliceret

Alt dette kunne godt give det indtryk, at *Den Smukke Gud* er en temmelig tung og dogmatisk bog. Men selvom bogen er fyldt af dogmatik, så er det langt fra en tung og kompliceret bog. Reeves behandler de tunge teologiske temaer med en sådan lethed, at man gang på gang mistænker ham for at gøre sig skyldig i overfladiskhed, en mistanke, der hver gang bliver gjort til skamme af den bibelske grundighed og teologiske sammenhængskraft, som bogen emmer af.

Den Smukke Gud er et bevis på, at tunge dogmatiske temaer ikke behøver at være irrelevante for den almindelige kristne, men faktisk kan være en kilde til liv og glæde. Treenighedslæren er ikke bare et kuriosum i periferien af den kristne dogmatik. Den er en forudsætning for et kristenliv i sand glæde og frihed.

Om bogen; Den giver god og nødvendig hjælp til at forstå vor tids kirkekamp

AF LEIF BACH KOFOED

Opgør med den moderne myte

Torben Bramming
Kristeligt Dagblads Forlag og C.S. Lewis
Selskabet, 2012
135 sider, kr. 149,-

”Den moderne myte er død,” skriver Torben Bramming i indledningen, og man må sige, at Bramming gør meget til, at den ikke genopstår! Men desværre fylder den stadig ganske meget og har mange stærke fortalere.

Den moderne mytes budskab er, at alting udvikler sig fremad og til det bedre. Gamle dage er afløst af vor tids bedre dage, som bare er dårlige udgaver af fremtidens.

Der var engang, hvor Bibelen og kristendommen spillede en positiv rolle i opgøret med det gamle hedenskab. Men bibel og kristendom er ifølge den moderne myte blot skridt på vejen mod det, der er endnu bedre. Den moderne myte hævder, at vi nu er blevet klogere.

Torben Bramming gør op med denne myte og den teologi, som kommer til udtryk hos biskopperne i Aarhus, Roskilde og København, og f.eks. i Niels Grønkjærs bog *Den nye Gud*, der repræsenterer en helt anden kristendom end den klassiske, som hviler på Bibelen. Bramming skriver på side 88: ”Bogen (altså Grønkjærs, red.) er bare et lille udtryk for den moderne mytes afsked med kristendommen ... Det giver disse moderne teologer et naragtigt storhedsvanvid.”

Og disse teologer er talrige og aktive – og farlige for bibelsk kristendom.

Hjælp til at forstå tidens kirkekamp

Der er nok et og andet i Brammings bog, som man må være uenig i; for eksempel skurrer det i ørerne, når han skriver om

”den kristne myte”. Det udtryk har for mig en stærkt negativ klang, og Bibelen indeholder ikke myter. Men oversætter vi ordet *myte* til *fortælling*, kan man nok forstå hans anliggende.

Forfatteren giver god og nødvendig hjælp til at forstå vor tids kirkekamp. Der står meget på spil. Den moderne myte og den kristne fortælling er to helt uforenelige størrelser, som man må vælge imellem.

Begge former for kristendom findes i folkekirken. Begge må kæmpe for at begrænse den andens plads mest muligt; for hvis den ene måde at forstå kristendommen på er sand, så er den anden løgn.

Når man har læst Torben Brammings bog, kan man næsten ikke undgå spørgsmålet om, hvorvidt en kirke, som har stærke fortalere både for den moderne myte og for klassisk bibelsk kristendom, ikke fører så uklar og forvirret tale, at den mest er egnet til at føre folk vild.

Så meget mere må man glæde sig over, at der her og der i folkekirken lyder klar, bibelsk forkyndelse, som kan føre mennesker ind i sandheden.

Forhåbentlig har Bramming ret i, at den moderne myte er død, og forhåbentlig går det op for flere og flere.

Om bogen; Den gennemgår, hvordan åndsfrihed kan praktiseres i forhold til islam, på arbejdsmarkedet, i skolen og i kirken

AF LARS CHR. BIRKMOSE

Respekt! Om åndsfrihed i dag

Carsten Hjorth Pedersen
LogosMedia, 2013
256 sider, kr. 199,95

Carsten Hjorth Pedersen (CHP) har skrevet en ny og væsentlig bog om åndsfrihed i dag. Vi oplever stadig voksende problemer med at få relationerne mellem mennesker til at fungere nogenlunde konfliktfrit, det gælder både de nære og de globale relationer. Det gælder ikke mindst på det religiøse og kulturelle område.

CHP begynder med en grundig begrebsafklaring. Åndsfrihed betyder, at jeg vil kæmpe for min modstanders frihed til at tænke, tro, tale og handle ud fra sin overbevisning. Modsætningen til åndsfriheden definerer CPH som *tålsomheden*, altså det at jeg lige netop tåler og accepterer, at de, der tænker, tror og handler anderledes end mig, også skal være her. Dette afsnit krydres med en række forskellige eksempler på åndsfrihed og tålsomhed.

Praktisering af åndsfrihed

Bogens anden del er en grundigere gennemgang af, hvordan åndsfrihed kan praktiseres i forhold til islam, på arbejdsmarkedet, i familien, i skolen og i kirken.

Betyder åndsfriheden så, at jeg skal kæmpe for friheden til dem, der vil åndsfriheden til livs? Gælder åndsfriheden dem, der vil afskaffe demokratiet og indføre sharia-lovgivning? Ja, det skal jeg, men

hvis min modstander ikke handler inden for lovens rammer, træder straffeloven i kraft, er CHP's svar. Altså: frihed for tanken og ordet til enhver tid, men ikke i handlingen, hvis handlingen begrænser åndsfriheden for andre.

Det er vigtigt, at vi læser bogen og praktiserer åndsfrihed i de sammenhænge, vi indgår i. Det gælder også i vores menigheder. Det vil betyde, at jeg ikke bare tåler, at der er nogen, der har et andet syn på f.eks. menighedstænkning, men at jeg vil kæmpe for deres ret til at være i min menighed. Det betyder ikke, at jeg er enig, eller at alle svar er lige gode. Jeg tror, det kunne være særdeles frugtbart for Guds riges arbejde, hvis nogen vil fortsætte nogle af de spor, CHP har lagt ud til os her i dette kapitel.

Bogen er afslutningen på et projekt, hvor 23 personer fra det kirkelige Danmark lavede 21 teser om åndsfriheden (se åndsfrihed.dk). Teserne fik efterfølgende bred opbakning fra det religiøse, folkelige og videnskabelige Danmark. Bogen her står dog for CHP's egen regning.

Det er ikke et helt enkelt emne, men mange gode, let genkendelige eksempler, et godt og lettilgængeligt sprog og en god opsætning medvirker til, at det er let at få et godt udbytte af bogen.

Om bogen; Den gjorde et stærkt indtryk på mig

AF KAREN SULKJÆR

Når Gud helbreder

Joni Eareckson Tada
Lohse, 2013
288 sider, kr. 199,95

I bogen tager Joni os med på en meget personlig rejse, hvor hun vender tilbage til nogle grundlæggende spørgsmål om liv og helbredelse, lidelse og udholdenhed, hjertekvaler og håb.

Hun sidder i en skruestik af ubønhørlige smerter, og som hun selv udtrykker det, gør hun sine optegnelser fra kampzonen, før krudtrøgen er lettet, før granaterne er holdt op med at falde, før gevæerne tier, før det kraftige græs og de vilde blomster har dækket krigens ar.

Men midt i slagmarken har hun brug for Jesus, der står ved hendes side midt i hverdagslivets farefulde, snavsede skyttegrave. Hun har brug for Jesus som redningsmanden, der er villig til at vade tværs gennem smerte, død og Helvede for at finde hende og føre hende sikkert hjem.

Mærkeligt nok betegner Joni sin smerte som en velsignelse, der sårer, men den er ikke desto mindre en velsignelse. Den er en mærkelig mørk følgesvend. Om ikke for andet, så fordi den har været gennem Guds hænder, og han har sagt god for den. Hun ved, den driver hende ind i et tættere og mere intimt fællesskab med Jesus, og derfor tager hun imod smerten, som tog hun imod Guds venstre hånd. Det er trods alt bedre end ingen hånd.

Ikke et spørgsmål om tro

Joni er ikke i tvivl om, at Gud kan helbrede, men han forbeholder sig ret til at lade være,

hvis han ser, det er bedst. Helbredelse er ikke et spørgsmål om en stor tro, men hvad Gud i sin visdom, kærlighed og suveræniteten vælger at gøre. Gud ønsker at give os en dyb og ægte tilfredshed og glæde i alle situationer, fordi man har taget imod hans vilje med sit liv.

Det vigtigste er, at vi er i den situation, på det sted, og under de omstændigheder, hvor vi bedst kan ære Gud. Som Joni skriver: "For mig er det tilfældigvis i en kørestol. Det er der, Gud helbreder mig."

Gud har en plan og et formål for vores livsløb her på jorden. Det er ham, der er den store kunstner eller billedhugger, og han vælger frit, hvilket redskab han bruger til at fuldende sit værk. Hver eneste lerkrukke er håndlavet af Gud selv, vores skaber og universets store kunstner, og som alle håndlavede ting er vi unikke.

Joni tror af hele hjertet, "at Jesus nogle gange vælger at lade sit lys skinne aller mest klart gennem dem, der er psykisk eller fysisk handicappede eller må bære tunge lidelser."

Jonis bog gjorde et stærkt indtryk på mig. Den hjalp mig til på ny at få mit blik rettet mod Jesus, og gav mig en glæde over alt, hvad han er og har gjort for mig.

Udgiver

Luthersk Mission
Industrivænget 40
3400 Hillerød

Kristus i centrum

Hvad sker der, når noget får en forkert placering? Måske sætter vi os selv i centrum i livet. Eller den gode moral bliver central for selvforståelsen. Eller vores ansvar som kristne fortrænger evangeliets plads i forkyndelsen.

Kun Jesus Kristus kan bære at være i centrum!

Hvad betyder det så for vores tro og vores liv?

lm

LUTHERSK MISSION

budskabet

FORDYBELSE I BIBELSK OG LUTHERSK TRO

ANALYSE AF TIDENS STRØMNINGER

INSPIRATION TIL KRISTENT LIV OG MISSION